1978
kasım
9 (47)

EMEKÇİ SINIFLAR DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ KAZANACAKTIR



DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

İÇİNDEKİLER

Sahibi : Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü : Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul - 75 47 93, Dizgi : Murat Mat. Koll. Şti., Basım : Gözlem Ofset, Kapak ve Karikatür : Tan Oral.

1978
kasım
9 (47)

DİSK

FAŞİST GÜÇLER VE ODAKLAR GERİLETİLECEK - YOK EDİLECEKLERDİR

EMEKÇİ SINIFLAR DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ KAZANACAKTIR



Tekelci sermayenin «vurucu güç» olarak kullandığı faşist partinin eylemleri son dönemde en üst düzeye ulaştı. Siyasal amaçlarına varmak için tek tek pusu kurarak gerçekleştirdikleri cinayetleri amaçları için yeterli görmeyen faşistler, bu kez toplu öldürme yöntemini kullanmaya başladılar. Siyasal kanılarına bakmaksızın, kim olursa olsun, yeter ki birkaç insan ölsün diyerek belediye otobüslerini yaylım ateşine tuttular. Evlerde pusu kurarak, savaşlarda tutsaklara uygulanması bile yasaklanmış, vahşi uygulamalarla yedi kişiyi ellerini bağlayıp kurşunlayarak, boğarak öldürdüler. Faşistlerin işlediği son cinayetler birkaç bilinen gerçeği bir daha vurgulamış oldu. Türkiye'deki faşistlerin insanlıkla ilişkisinin Hitler Almanyasındaki faşistlerinki kadar olduğu gözler önüne serildi. Salt yahudi oldukları için, kadın-erkek, yaşlı-çoçuk demeden gaz odalarında topluca öldürmekle, belediye otobüsünü yaylım ateşine tutmak arasındaki benzerlik faşistlerin her yerde aynı insanlık dışı davranışı gösterdiğini ortaya koydu.
Son dönemde faşistlerin iktidarı almak için nasıl bir yol izlemesi gerektiğini açıklayan CIA yayınları'nın Türkiye'de doğrulandığına da tanık olduk.

BAŞTÜRK: DİSK, FAŞİST SALDIRILARA KARŞI SOMUT ADIMLAR ATMA HAZIRLIĞI YAPIYOR

13 Ekim 1978 (Cumhuriyet)

TİP'Lİ 6 GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

10 Ekim 1978 (Milliyet)

FAŞİST TERÖR CIA TAKTİKLERİNE UYGUN BİÇİMDE TIRMANDIRILIYOR

Faşistler, terörü, emperyalizmin sistemleştirdiği taktiklere uygun olarak kullanmayı sürdürüyorlar. Bugün gelinen aşamada, amaçları karşı bireysel terörü yaratmak ve geliştirmektir. Cinayetleri, cevap alacak biçimde plânlanmaya başlamışlardır. Hesapları, faşist terörle bireysel terörü karşılıklı tırmandırmak ve mümkün olduğu ölçüde sınıfsal mevzilenmeye dayanmayan çatışmaları arttırmaktır. Karşagayı arttırdıkları oranda, sermaye yanlısı otoriter güçlerin iktidara el koymasını çabuklaştıracakları umudundadırlar. Cinayet sanığı olarak MHP'liler yakalandıkça, siyasî hareketlerinin niteliğini belirleyen belgeler, silâhlar ele geçtikçe zamanlarının kısaldığını düşünmekte ve eylemlerini yoğunlaştırmak istemektedirler. Sol görünümlü bireysel terörü yaratmakta başarılı oldukları da görülmektedir.

Bu noktada bir kez daha sağlıklı, soğuk kanlı ve gerçekçi değerlendirme yapmakta yarar vardır. Bugün öncelikle toplumumuzu tedirgin eden terörün kaynağını doğru saptamak gerekiyor. Sağlıklı değerlendirme terörün çıkış noktasını doğru saptamakla olanaklıdır. Sermaye yanlılarının yaymaya çalıştığı gibi, Türkiye'de bugün varolan şiddet eylemlerinin başlangıcı 1969'lardaki öğrenci eylemleri değildir. Terörün kaynağını sol'da aramak yanlıştır. Aksine terör sol, emekçi sınıflar üzerine uygulanmıştır. Türkiye tarihi işçi sınıfı ve emekçiler üzerine, onların kurtuluşu için mücadele eden aydınlar üzerine yönelmiş terörün, silâhlı saldırıların sayısız örnekleriyle doludur.

DEVLET ELİYLE TERÖR...

Mustafa Suphi ve arkadaşlarının boğulmalarından Tatil-i Eşgal Yasasına, Zonguldaklı maden işçileri Satılmış Tepe, Mehmet Çavdar'ın *öldürülmelerinden Maden-İş üyesi Şerif Aygül'ün vurulmasına, bir dönemin tek sosyalist partisi T.İ.P'in toplantılarının basılmasından, sosyalist milletvekillerinin döğülmelerine, kadar bir çırpıda akla gelen sayısız öldürme baskı ve terör örneği sıralanabilir. 12 Mart faşist dönemi devlet eliyle uygulanan terörün doruğa çıktığı bir dönem olarak hatırlardadır. Bu gerçekler ortada iken, terörün kaynağını solda aramak, sermayenin işine yarayacak bir saptırmadır.*

Sol görüşe sahip olup da silâhla ele geçenlerin önemli bir bölümü can güvenliğinin kalmadığı ortamda kendilerini korumak, başlarının çaresine bakmak durumunda kalanlar ya da, faşistlerin oluşturdukları terör karşısında, «subjektif» ve «yiğitlik» motifine dayalı tepkiler gösteren devrimci bilinci yeterince gelişmemiş kişilerdir. Kentlerde semtlerin, mahallelerin giderek faşist zorbaların kontroluna sokulmak istendiği iki MC dönemi yaşanmış bir ülkede, kendini savunmak, can güvenliğini sağlamaya çalışmak haklılık kazanır hale gelmiştir. Ancak bu gerçeği ifade etmenin sol adına yapılan bireysel terör eylemlerini savunmakla bir ilgisi bulunmamaktadır.

DİSK, faşistlerin kitlesel öldürmeleri sürekli yöntem durumuna getirmeleri üzerine bir değerlendirme yapmış, Yürütme Kurulu yoğun bir çalışma içine girmiştir. DISK, öncelikle, devrimci mücadelede gündemin faşistlerce değil sosyalistlerce belirlenmesi gerektiği görüşünden kalkınmaktadır. İşçiler, emekçiler, ilericiler devrimciler salt tepkici davranışlara girmemek, izleyecekleri mücadele yo-

lunu bilimsel yöntemlerle kendileri çizmek durumundadırlar. DİSK, anti-faşist mücadeledeki rolünün öneminin farkındadır. Ancak anti-faşist mücadeledeki rolünü de abartmamaktadır. Son olaylar karşısında DİSK'in alacağı tavır bu çerçevede ele alınmıştır. DİSK önce mücadele gündemini yeniden değerlendirmiştir. Bu değerlendirme sonucu, önceden plânlanmış olan, üslerin açılması ve ulusal bağımsızlık konusunu içeren basın toplantısını ertelemiştir. DİSK, kamuoyunun ilgisinin faşist cinayetlere yöneldiği bir dönemde üslerin açılmasını anlamlı bulmakla birlikte, basın toplantısını ertelemiştir. DİSK, mücadele gündeminde birinci dereceye çıkan faşist saldırılar karşısında duyarlı ama aynı zaman sorumlu davranarak faşist güçlerin ekmeğine yağ sürecek bir politika izlememiştir. Hatta bu iki olayı bir bütün olarak görüp, en geniş anti-faşist güçlerin yanyana gelmesinin koşullarının yaratılmasını ön plâna almıştır. Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK'ün dediği gibi «anti-faşist mücadeleyi anti-emperyalist bir özle birbiriyle bütünleştirmiştir». *Faşist saldırılar ve ulusul bağımsızlığı zedeleyen gelişmeler karşısında yapılabilecek örgüt içi çalışmalar ön plâna alınmıştır. DİSK'in kendi içinde ortak ve örgütlü bir tavır alabilmesini sağlamak amacıyla Başkanlar Konseyi ve Yönetim Kurulu ortak toplantıya çağrılmıştır. Hemen ardından önceki Yönetim Kurulu toplantısında alınan demokratik platformun oluşturulması çalışmalarının hızlandırılması kararlaştırılmıştır. Demokratik ve mesleki kitle örgütleriyle görüşmelerin ön hazırlıklarına geçilmiştir. Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi Ortak toplantısında alınan, Örgüt içinde dayanışmayı güçlendirecek, temsilciler meclisi toplantısı ile* Türk-İş'le *görüşmelerin başlatılması kararları kamuoyunda geniş yankılar uyandırmıştır.*

Otobüsten
kaçırılan 2
öğrenci kurşuna dizilip öldürüldü

5 Ekim 1978 (Cumhuriyet)

DİSK SOMUT ADIMLAR ATMAYA KARARLIDIR

DİSK *işçi sınıfının örgütlülük ve dayanışma düzeyini yükseltme yolunda ve demokratik platformun oluşturulması yolunda önemli adımlar atmıştır. DİSK'in attığı bu adımlar bilimin, faşizme karşı mücadele için koyduğu ilkelerin uygulanmasından başka bir şey değildir. Atılan bu adımlar içinde en çok yankılananı Türk-İş'le yapılan görüşme olmuştur. İlerici kamuoyunun desteğini alan bu görüşme sermaye çevrelerinin ve basınının da ilgisini çekmiştir. DİSK, Türk-İş görüşmesine ilişkin olarak değişik çevrelerce farklı yorumlar yapılmıştır. DİSK'in bu ilişkiyi kangi çerçeve içinde kurduğu ortadadır. DİSK'in mücadele ilkeleri ortadadır. Sendikal mücadelenin boyutlarını, sömürünün sınırlandırılması ile kısıtlı görmeyen DİSK, sömürünün tümüyle kaldırılmasına yönelik mücadele vermektedir.*

Bu nedenle faşizme karşı mücadele DİSK'in vazgeçilmez ilkesidir. Faşizme karşı doğru mücadele vermek için ise öncelikle işçilerin birliği nin sağlanması bununla birlikte anti-faşist güçbirliğinin oluşturulma sı gereklidir. DİSK'in, tabanında geniş bir anti-faşist işçi kitlesi bulunan Türk-İş'le işbirliği yapması anti-faşist mücadelenin ertelenemez koşuludur. Kitlelerin antifaşist mücadeleye kazandırılması doğru devrimci bir tavırdır. Bu yolda yoğun çaba harcanmaktadır.

DİSK'in örgütsel niteliklerini gözönünde tutarak ve ilkelerinden ödün vermeksizin attığı ve atacağı adımların ülkemizdeki demokrasi güçlerine, faşist güçleri geriletme konusunda önemli olanaklar kazandıracağı kuşkusuzdur. İşçi ve emekçi sınıfların mücadelesi faşist güçleri kesin yenilgiye uğratacaktır.

5 üssü açıyoruz

27 Eylül 1978 (Hürriyet)



1 MAYIS SORUŞTURMASI «TAKİPSİZLİK» İLE SONUÇLANDI

1 Mayıs 1978 İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Gününde DİSK'in düzenlediği yürüyüş ve mitinge ilişkin olarak açılan soruşturma takipsizlik kararı ile sonuçlanmıştır. Hazırlık soruşturmasında, DİSK miting ve yürüyüş düzenleme komitesi üyeleri Genel Sekreter Fehmi Işıklar, Yürütme Kurulu üyesi Mustafa Aktulgalı ve Basın-İş Sendikası Başkanı Burhan Şahin'in 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasına, TCK'nın 141/1 ve 142/1. maddelerine aykırı davranmakla suçlanmışlardı.
Aynı soruşturmada demokratik kitle ve meslek örgütlerinin 137 yöneticisinin de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasına, TCK'nın 141/1, 142/1. maddelerine, Dernekler Yasasına muhalefet ettikleri, yasanın suç saydığı bir fiili övdükleri öne sürülüyordu.
Örgüt yöneticilerinden toplam 140 kişinin savunmalarını alan, alanda ve yürüyüşte çekilmiş filmleri inceleyen İstanbul Cumhuriyet Savcılığı «sanıklar hakkında koğuşturma yapılmasına yer olmadığına» karar verdi.

DİSK

ANTİ-FAŞİST MÜCADELE

AD

- DİSK, ilkeleri ve mücadelesi ile nasıl bir demokrasi anlayışını benimsediğini ortaya koymuştur.
- Faşist baskı ve teröre karşı, Türk-İş ve demokratik kuruluşlarla birlikte mücadele verilecektir.

DİSK, FAŞİZME KARŞI SOMUT İMLAR ATIYOR

●

Üç genç belediye otobüsünden kaçırılarak kurşuna dizildi.
Kurşunlanmış iki gencin cesedi bulundu.
Eczaneye baskın yapanlar bir kişiyi kurşunladılar.
Bir öğrenci derneğine atılan bomba 30 kişiyi yaraladı.
Bir siyasî partinin il başkanı ve oğlu öldürüldü.
TİP'li yedi genç kaldıkları evde puyusa düşürülerek öldürüldüler.
İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı Bedri Karafakioğlu güpegündüz vurularak öldürüldü.
Bu haberler son onbeş günün gazetelerinde yansıyan terörün ulaştığı boyutları göstermek bakımından bir ölçü olarak alınabilir.
Ancak dikkatli bir okuyucunun gözünden kaçmaması gereken bir bir başka gerçek daha yer aldı gazetelerde:
«ABD askerî üsleri yeniden açıldı, ve ABD askerî ambargosu kaldırıldı.»

●

Konusu **Türk - İş'le DİSK** arasındaki diyalog, faşist ve bireysel terör olan bir yazının içinde Amerikan üslerinin açılmasına yönelik bir kararın haberinin verilmesi pek anlamlı gibi gelmeyebilir. Ama bu iki olay arasındaki bağı görmek, iyice kavramak ve kitlelere de kavratmak önemli bir görevdir...

DİSK kurulduğu günden beri sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri ile mücadele veren bir örgüt olarak bu iki olayın arasındaki ilişkiyi görmüş



ve bunu eylemi ile de kanıtlamıştır.

Üslerin açılması, ambargonun kalkması olayı, gündeme geldiği zaman, DİSK bu konulardaki gelişmeleri anında değerlendirmiş ve Yürütme Kurulu sürekli toplantı durumunda ol muştur. Terörün uç noktaya ulaştığı günlerden birinde, üslerin **«geçici statüyle çalıştırılmasının uygun bulunmasını»**n da bir rastlantı olmadığı inancı ile, **«ulusal bağımsızlık ve ulusal savunma»** konusunda yapacağı basın toplantısını ertelemiştir. İşçi sınıfının bilimi doğrultusunda olaylara sorumlulukla yaklaştığını kanıtlamıştır.

Anti - emperyalist güçlerin duyarlılığının en üst düzeye çıktığı bir dönemde, uzun zamandır emekçi halkımızın ve işçi sınıfımızın varolan ekonomik ve demokratik haklarını da tehdit eden faşist saldırıların en üst düzeylere tırmanması büyük bir önem taşıyordu.

Sürekli toplanan DİSK Yürütme Kurulu :

1. MC iktidarları döneminde devleti ele geçirme girişimlerini en üst düzeye çıkaran faşistlerin, iktidardan düşmeleri sonunda büyük bir telâş içinde saldırganlıklarını artırdıklarını,
2. Kendilerini besleyen, destekleyen yerli ve yabancı tekellerin ulusal bağımsızlık konusunda duyarlı olan çevrelerin, dikkatini başka alanlara çekmek amacıyla hareket ettiklerinin bilinci içinde,

üstüne düşen sorumlulukla hareket edip, anti - faşist ve anti - emperyalist mücadelesinin alanını ve koşullarını kendi istemiyle belirlemek için, basın toplantısında belirteceği önemli gerçekleri açıklamayı ertelemiştir.

> ● **Türkiye işçi sınıfı bir bütün olarak, ekonomik ve demokratik haklarını almaya kararlıdır.**

OYUN BOZULUYOR...

İşte bu noktada oyun bozuldu. Anti - faşist mücadele ile anti - emperyalist mücadeleyi içiçe kabul eden Türkiye'nin demokrat, ilerici sosyalist güçleri, emperyalistlerin ve onların beslediği faşistlerin tuzağına düşmedi.

Ve uzun zamandır hazırlıkları yapılan demokratik platformun koşullarının her zamankinden daha somut duruma geldiğini görerek, DİSK Yönetim Kurulu nu ve Başkanlar Konseyini :

- Ulusal bağımsızlığı zedeleyen üsler,
- Faşist terör,
- Kontr - gerilla gibi yasa dışı örgütler sorunlarını görüşmek üzere

olağanüstü toplantıya çağırdı...

Toplantı 10 Ekim 1978'de DİSK Genel Merkezinde yapıldı. Abdullah BAŞTÜRK, basına da açık olan toplantıyı açış konuşmasında, Başbakan Bülent ECEVİT'e gönderilen mektubun bazı bölümlerini de okudu.



8 Ekim 1978 gecesi 7 gencin topluca katledilmesi üzerine düzenlenen cenaze törenine DİSK 1. Bölge temsilciliği de katıldı.









Latif Can
Efraim Ezgin
O. Nuri Uzunlar
Faruk Ersan
Salih Gevenci
Hürcan Gürses
Serdar Alten

Bu toplantı iki gün sürdü. İkinci gün 13 Ekim'de öğleye doğru, toplantının kapanış bildirisi, bütün anti-faşist güçleri 6 ayrı kararda somutlaşan bir ortak davranışa çağırıyordu.

ALINAN KARARLAR

Bildiride, 6. Genel Kurulun 1 no'lu kararı doğrultusunda şu kararların alındığı açıklanıyordu :

«1 — Faşist teröre karşı mücadelede saptanacak yöntemler ve DEMOKRATİK PLATFORMA yönelik önerilerin saptanması ve alınacak kararların tüm işyerlerine, tabana götürülmesinin sağlanması amacıyla DİSK Genel Temsilciler Meclisinin en kısa zamanda İstanbul ve Ankara'da toplanmasını,

2 — DİSK'in üzerine düşen tarihsel ve sınıfsal görevini, kendi örgütsel bağımsızlığından ve ilkelerinden en küçük taviz vermeden, işçi sınıfının birliğini gözeterek faşizme, emperyalizme ve tekellere karşı olan tüm sendika, parti, dernek, meslek örgütü ve kişilerle anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel cephe yolunda DEMOKRATİK PLATFORM'a yönelik olarak sürdürülen ikili ve çok yönlü ilişkilerin en kısa zamanda somutlandırılmasını ve beş kişilik sürekli görev yapacak bir komitenin kurulmasını,

3 — Demokratik hak ve özgürlüklere yapılan saldırılara, faşist baskı ve terör uygulamalarına karşı birlikte mücadele için TÜRK-İŞ ve diğer demokratik kuruluşlara çağrı yapılmasını ve bu konuda görüşmelerde bulunulmasını,

4 — DİSK Genel Yönetim ve Yürütme Kurulları ile DİSK Başkanlar Konseyinin ulaşılan sonuçları görüşmek üzere gelecek hafta içinde yeniden toplanmasını,

5 — Özellikle bu günlerde tabanın daha duyarlı, daha dikkatli olması yolunda sürekli olarak uyarılmasını,

6 — Hükümetin faşist odakların ortaya çıkarılmasına, faşist tırmanışın durdurulmasına, faşistlerin elde ettikleri mevzilerden temizlenmelerine yönelik girişimlerinin en etkin bir biçimde desteklenmesini, faşistlerin sıkıyönetim isteği biçimindeki tepkilerinin gerçekte neyi amaçladığının bilincinde olarak faşist darbe özlemlerine karşı hükümete omuz verilmesini, karar altına almıştır.»

ZAMAN HIZLA AKIYOR, TARİHİ BULUŞMA

Yürütme Kurulunun karar altına aldığı olgulardan en kısa zamanda sonuç vereni «fa-

şist baskı ve terör uygulamalarına karşı» Türk - İş'le birlikte hareket etme kararı idi. Aynı gün Genel Sekreter Fehmi IŞIKLAR, Türk - İş Genel Başkanı Halil TUNÇ'la Ankara'da Türk - İş Genel Merkezinde bir görüşme yapıyor ve basının «tarihi buluşma» diye tanımladığı DİSK — TÜRK - İŞ görüşmelerini başlatıyordu.

Bu görüşme gerçekten de Türkiye'nin bütün çevrelerinde büyük bir etki yaratıyordu. En sağ ve faşist kesimlerden başlıyarak, burjuvazinin sözcüleri, bütün basın organları, Cumhurbaşkanı, sol kuruluşlar bu «buluşma»yı önemli buluyor ve görüşlerini açıklamak gereğini duyuyorlardı.



DİSK Yürütme, Yönetim, Kurulları ve Başkanlar Konseyi 12 - 13 Ekim günleri yapılan ortak toplantıda faşist terör ekonomik bunalım ve yabancı üsler konularını değerlendirdi.

DİSK Başkanlar Konseyi, Yönetim Kurulu TÜRK - İŞ'le yapılan görüşmenin koşullarını şöyle belirlemiştir: **«İdeolojik ve ilkesel farklılıkları gündem dışı tutarak günümüzde terörün ulaştığı boyutlara karşı birlikte mücadele için»** görüşmelerde bulunmak.

Görüşmeler sonucunda **TÜRK - İŞ** Genel Başkanı **Halil TUNÇ** yaptığı açıklamada, öneriyi memnunlukla karşıladığını belirtmiş ve şöyle demiştir:

Demokratik rejimin korunması konusunda hükümetin güçlendirilmesi devletin güçlendirilmesi başta gelen kural hükümete destek olmak, hükümetin ve devletin güçlendirilmesinde ortak hareket etme yolunda da DİSK'le bir noktada birleşeceğimizi ümit ediyoruz. Ancak her şeyden önce bu bilinmelidir ki, demokratik rejimi korumak için demokratik rejimin kurallarında birleşmek lâzım. Bu kısa bir zaman içinde demokratik rejimin kurallarını konuşup tartışmak ve ortak görüşler tesbit etmenin imkânsızlığını takdir edersiniz. Bunu önümüzdeki günlerde yapılacak çalışmalarda belirleme ye çalışacağız. Ben bu öneriyi memnuniyetle karşıladığımı ve bugün içinde bulunduğumuz ortamda iki teşkilâtın elbette memleketin böylesine bunalımlı bir döneminde ideolojik görüş ayrılıklarını bir tarafa iterek ülkenin düzlüğe çıkmasında demokratik rejimin korunmasında ortak hareket etmenin yararlarına bizim de inandığımızı ve ayın 17'sinde yapılacak Yönetim Kurulumuzda bu konunun tartışılacağını ve Yönetim Kurulumuza götüreceğimi ve Yönetim Kurulumuzdan da bu konuda olumlu sonuç alabileceğimizi ümit ettiğimi kendilerine duyurdum.

....

«Demokratik rejime karşı girişilen saldırılar, cevapsız bırakılmayacaktır. Yeter ki, toplumun tüm kesimleri bunun bilinci içinde olsunlar. Olayların üzerine cesaretle paniğe kapılmadan yürümek yürekliliğini göstersinler.

«Kısaca özetlersek, bugünkü kısa görüşmenin çok olumlu, çok yararlı olduğu kanaatındayım. Bunun önümüzdeki günlerde daha kapsamlı, daha geniş şekilde sürdürülmesinde ben de yarar umuyorum. Çünkü Türkiye'nin şartları bunu gerektiriyor.»

GÖRÜŞMELERİN İLKESİ...

Halil TUNÇ'un bu açıklaması karşısında DİSK adına yetkili olarak görevlendirilen Fehmi IŞIKLAR, TÜRK - İŞ'le



DİSK'İN ECEVİT'E MEKTUBU

DİSK arasındaki ilişkinin koşullarını bir daha belirtme gereğini duyarak şöyle bir açıklama yapmıştır:

«DİSK Genel Yönetim, Yürütme Kurulları ve Başkanlar Konseyi ortak kararları gereğince ideolojik ve ilkesel farklılıkları gündem dışı tutarak günümüzde terörün ulaştığı boyutlara karşı birlikte mücadele için DİSK ile TÜRK-İŞ'in üzerine düşen görevleri kısaca konuştuk. Bugün halkımızın ve ülkemizin üzerinde bir kara bulut vardır. Bugünkü aşamada DİSK ile TÜRK-İŞ'in teröre karşı birlikte mücadelesi en önemli çözüm yollarından biridir.

«DİSK, TÜRK-İŞ'le birlikte hükümetin terör odaklarına karşı girişeceği eylemleri desteklemeye devam edeceği ilkesinde aşağı yukarı birleştik. Birlikte mücadelenin hangi ölçüler içerisinde olacağı da TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunda bu konular tartışıldıktan sonra taraflar bir araya gelip, ortak bir program yapması ile somutlaşacaktır.

«Bugün terör işçi sınıfının bilimine de tersdir, işçi sınıfının mücadelesine de terstir. O nedenle, birbirlerine görüşlerini silahla kabul ettirme yolunu seçen herkese, işçi sınıfımız ve DİSK karşı durmak durumundadır. Bu yoldan mücadelemizi ortaklaşa sürdüreceğiz. Ve bu yolda, etkin önlemler alma çabasında, hükümete sonuna kadar destek olacağız.

«Bütün yurtseverlere, demokratlara, ilericilere bu görev düşmektedir. Bu görevi, bu sorumluluğu duyan bu saydığım kesimler sanıyorum ki, tarihi sorumluluklarını yerine getireceklerdir. Ve görevlerini yerine getirmiş olacaklardır. Bu konuda halkımızda rahat olsun.»

TÜRK-İŞ'İN SORUMLULUĞU

Şu anda TÜRK-İŞ Yönetim kurulu 17 Ekim'de başlayan toplantısında DİSK'in kendisine yönelttiği teklifi görüşerek kararını açıklamak durumundadır. Türkiye'nin bütün demokrat kamuoyu bu yanıtın niteliğini beklemektedir. Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerin demokratik ve ekonomik hakların korunmasını ve genişletilmesini sağlamak için önündeki sorunların büyüklüğü bilinmektedir.

Zaten bu kanının belirtisi olarak çeşitli TÜRK-İŞ üyesi sendikaların yöneticileri, olumsuz açıklamalar yaparak görüşlerini belirtmişlerdir. Ancak, TÜRK-İŞ üyesi bazı kuruluş-

---

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Başbakan Bülent Ecevit'e yazdığı mektupta ekonomik konulara ilişkin olarak aşağıdaki görüşlere yer vermiştir. (Mektubun bu bölümleri Baştürk'ün Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısını açış konuşmasıyla kamuoyuna duyurulmuştur.)

Türkiye toplumsal yaşamın ekonomik, sosyal-siyasal ve dış politika ile ilgili bütün yanlarını kapsayan, yakın tarihimizin en derin bunalımını yaşamaktadır. Bu bunalımın gerçekte tek ve bir nedeni vardır. Bu neden Türkiye'nin emperyalizme bağımlı, azgelişmiş bir ülke olması gerçeğidir. Bugünkü bunalımı aşmak için çeşitli konularda alınacak önlem ve girişilecek eylemleri seçmekte hükümete yol gösterecek olan pusula, en azından Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını ileri götürücü ve dışa bağımlılığını azaltıcı nitelikte olmalıdır. Bunu saptamanın büyük önemi vardır. Bu nokta gözönünde tutulmaz, bu temel teşhisten hareket edilmezse hiç bir soruna sağlıklı çözümler getirilemez ve ülke bunalımdan çıkarılamaz. Bu gerçek, yurtsever ilerici, demokrat ve sosyalistlerce yıllardan beri dile getirilmiş ve tarih onları haklı çıkarmıştır.

«Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalım esas olarak ödemeler dengesi açığında, yani döviz darboğazında düğümlenmiş görünmektedir. Türkiye ekonomik hayatın cari düzeyde işletilebilmesi için gerekli olan ithalatı gerçekleştirmeye yetecek kadar döviz sağlayamamaktadır. Bu nedenle, gerekli ithalatı yapabilmek için, büyük miktarda dış kredilere gereksinme duymaktadır. İşte emperyalizm ve özellikle onun başını çeken ABD, ülkenin bu güç durumundan ve uluslararası banka ve diğer kredi kaynaklarını denetimi altında tutuyor olmaktan yararlanarak, ülkeyi hem iç, hem de dış politikada tam bir uydu durumuna getirebilmek için, askeri ambargoyla, kredi ambargosu biçimine dönüşen bir ekonomik baskı uygulamaktadır.

«Bugün Türkiye'de hayat pahalılığı, işsizlik ve mal kıtlıkları büyük boyutlara ulaşmıştır. Bir avuç vurguncu kapitalist bu durumdan yararlanarak servetlerine servet katarlarken, geniş işçi ve diğer emekçi sınıf ve tabakalar yoğun bir şekilde sömürülmekte, ezilmekte, büyük sıkıntılar çekmektedirler. Bu duruma en kısa zamanda çözümler getirmek Hükümet için artık daha fazla savsaklanmayacak temel bir görev halini almıştır.

«Bu görev IMF'nin önerileri doğrultusunda hareket ederek ve emperyalizmden sağlanacak kredi ve yardımlara bel bağlanarak ya da işbirlikçi tekelci sermayenin örgütlerinin dayatmaları doğrultusunda yerine getirilemez. Böyle bir yolun Türkiye'yi kurtuluşa götürmesi olanaksızdır. Unutmayalım ki, bugünkü bu-

lar da demokratik ve ekonomik hakların korunması konusunda TÜRK - İŞ'in tavır alması gerektiğine yönelik çok olumlu açıklamalar da yapmışlardır. Bu iki çelişik gerçeğe rağmen, şu çok açık olarak ileri sürülebilir ki, Türk - İş Sendikalarının tabandaki üyeleri, demokratik ve ekonomik haklarının korunması ve genişletilmesi konusunda kararlıdır.

İŞVERENLERİN TAVRI

DİSK ve TÜRK - İŞ'in faşist güçlerin, **«demokratik ve ekonomik hakların kısıtlanmasına yönelik girişimlere ve demokrasinin sınırlarının daraltılmasına yönelik ortak tavır alacaklarını»** belirten açıklamaları işçi sınıfı düşmanlarınca çok olumsuz karşılanmıştır. Bunların başında faşist güçler ve onların siyasal ve ekonomik örgütleri gelmektedir. Bu kervana AP'nin Genel Başkanı ve Genel Sekreteri de katılmışlardır.

İşverenlerin de bu konuda görüşleri belirtilirken, bütün çabalarına rağmen demokrasi havarilikleri sırıtmıştır. İşverenler açıklamalarında demokrasinin bütün kuralları ile uygulanması için mücadele veren DİSK'i karalama gibi ucuz ve basit bir yola başvurmuşlardır. DİSK'in demokrasi anlayışı mücadelelerle sınanmış olduğundan halkımızca bilinmektedir. Bu anlayışını kimse değiştiremez ve işverenlerden de bu konuda öğüt almaya ihtiyacı yoktur.

Hemen belirtelim ki, DİSK işverenlerin alkış tuttukları 12 Mart gibi rejimlere ve DGM gibi anti - demokratik bütün uygulamalara bütün şiddetiyle karşı çıkacaktır. Bu DİSK'in demokrasi anlayışının onurlu yolunun zorunlu sonucudur. DİSK işçi sınıfının ve emekçi sınıfların çıkarlarını savunurken işverenlerden izin almaz.

● DİSK, işçi ve emekçi sınıfların çıkarlarını savunmak için kimseden izin almaz.

Bu nedenle işverenlerin bu diyaloğu yorum biçimleri, Türkiye işçi sınıfının sınıfsal çıkarlarını ve bu çıkarlar doğrultusundaki mücadelesini etkileyemez.

DEMOKRATİK KİTLE VE MESLEK ÖRGÜTLERİYLE TOPLANTI

Bu arada, **Yürütme, Yönetim ve Başkanlar Konseyi'nin** ku-

● "IMF'nin önerileri doğrultusunda alınacak önlemlerle, Türkiye'nin ekonomik sorunları, sürekli ve kalıcı biçimde çözülemez."

nalıma düşmede, şimdiye kadar hep bu tür politikalar izlenmiş olmasının büyük payı vardır.

«Yatırımlar ve kamu harcamaları kısılıp kalkınma hızı düşürülerek, zaten büyük boyutlara varmış olan işsizliğin daha da artırılması bahasına belki IMF'nin istediği fiyat istikrarı sağlanabilir ama, bu yolla Türkiye'nin hiç bir ekonomik sorunu sürekli ve sağlıklı bir çözüme kavuşturulamaz. Tersine ekonomik gelişme bir kez daha kösteklenmiş, bunalımın yükü bütün ağırlığıyla bir kez daha emekçi halkımızın sırtına vurulmuş, yani gelir dağılımı daha da bozulmuş olur.»

Gerici ve faşist güçlerin temsilcisi MC'nin iktidardan uzaklaştırılmasına rağmen bugün faşizm tehlikesi ortadan kalkmamıştır.

Her gün çok sayıda işçi, emekçi, öğrenci öldürülmekte, terör kol gezmektedir. Sorunun çözümü için öncelikle şiddet eylemleri üzerinde kesin bir teşhise varılmalıdır. Şiddet eylemleri bugün için temelde emperyalizm ve tekelci sermayece desteklenen gerici ve faşist odaklardan kaynaklanmaktadır. Bunlar, emperyalizmin mali ve askeri abluka altına almak istediği Türkiye'de şiddet olaylarının başlatıcısı durumundadırlar. İşçi sınıfı ve emekçi halkı sindirerek, susturarak, gelişen kapitalizm ile birlikte durumlarını korumayan ve umutsuzluğa düşen kitlelerin desteğini kazanma çabaları 1977 seçimleriyle boşa çıkan faşistler, bugün iktidardan uzaklaştırılmış olmanın ve köşeye sıkıştırılmanın hırçınlığı içinde yoğun bir faşist teröre girişmişlerdir. Bunlar özellikle belli bir bölgede iç savaş durumu yaratıp emekçi halkı silaha sarılmaya itmek ve ardından, faşist bir darbe ile iktidarı ele geçirmek istemektedirler.

«Halkın galeyana geldiği» iddia edilen Kahramanmaraş, Malatya, Sivas, Elazığ olayları bu stratejinin bir parçasıdır. Faşistler bu yörelerde Türk-Kürt, Alevi-Sünni farklılıklarını son noktasına kadar körükleyerek, ırkçı ve şoven ideolojiyi yaygınlaştırarak kitlelerin bu konudaki şartlanmalarını sömürmektedirler.

«Bazı tertip ve cinayetlerin kısmen de olsa ortaya çıkarılması, bu canilerin MHP ve Ülkü Ocakları ile ilişkilerinin belgelenmesi eli kanlı faşistlerin MC iktidarları döneminde nasıl örgütlenmiş olduklarını, devlet kurumlarını nasıl işgal ettiklerini bir kez daha sergilemiştir. Sistemli bir biçimde tırmandırılan terör ve iç savaş provokasyonları bunların hâlâ bir takım kilit noktalarını ellerinde tutan faşistlerce düzenlendiğini göstermektedir.



Yetkili organların kararı üzerine Genel Sekreter Fehmi Işıklar Türk - İş Genel Başkanı Halil Tunç'la görüştü.

- DİSK'in Türk-İş'le ortak çalışmaya girişmesi gerici sermaye güçlerini rahatsız etmiştir.

rülmasına karar verdiği sürekli görev yapacak beş kişilik komite de çalışmalarına başlamış ve en kısa zamanda Ankara'da ve İstanbul'da toplanacak olan Temsilciler Meclisinin tartışacağı konuları hazırlamaya başlamıştır. Karar altına alınan anti - faşist, anti - emperyalist ve anti - tekel cephe yolunda Demokratik Platforma yönelik çalışmalar da hız kazanmıştır. DİSK Yürütme Kurulu'nun çağırdığı **TÖB - DER, TMMOB, TÜMÖD, TÜMAS, KÖY-KOOP, TÜS - DER, TÜM - DER, BAROLAR BİRLİĞİ, TABİBLER BİRLİĞİ** ve **TÜTED**'in katıldıkları toplantı da Ankara'da DİSK Araştırma Enstitüsü'nde 14 Ekim'de yapılmıştır. Dergimiz, elinize geçtiği günlerde yapılacak Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısında demokratik kitle örgütleriyle ve TÜRK - İŞ'le kurulacak ilişkilerin tamamı görüşülmüş olacaktır.

«MHP liderinin son açıklamasında askeri yönetim için yaptığı çağrı, bu örgütün karanlık amaçlarını ve faşist darbe özlemini açıkça kanıtlamaktadır.

«Teşhis bir olunca çözümün de ne olacağı açıktır. Yapılacak iş faşist odakların, faşizmin gizli-açık örgütlerinin üzerine gitmektir. Oysa bugüne kadar yapılan uygulamalar, hükümetin faşist yuvaları dağıtmada kararlı ve cesaretli davranmadığını göstermiştir.

«Emperyalistler ve onların güdümünde işlev gören faşistler Doğu Anadolu'da ırksal-dinsel ayrımları sömürerek çeşitli tertiplere girişirken geçtiğimiz günlerde Hakkari'de yapılan bir tatbikat sırasında düşman tarafa yöresel giysiler giydirilmiş, kürtçe konuşturulmuş ve tatbikat gereği düşman tarafın imhasıyla sonuçlanan bir senaryo uygulanmıştır.

«Halka özgürlük ve demokrasi vaadleriyle başa gelen ve bu nedenle ırkçı, şoven baskılara karşı çıkması gereken hükümetin böylesi bir tatbikata göz yumması büyük bir yanlışlık olmuştur.

«Doğu'ya, «Uçan 78» tatbikatıyla değil, ekonomik, toplumsal sorunları, eğitim sorunlarını çözmeye yönelik maddi olanaklarla ve daha geniş özgürlük ve demokrasiyle gidilmelidir.

«Faşist terör ve provokasyonlar karşısında kararlı tavır alamayan Hükümet öte yandan gerici demagojinin etkisiyle demokrat ve sosyalist güçlere yakınlaşmaktan kaçınmaktadır. Bu yapılırken de «bizim dışımızdaki solun oyu en fazla % 1'dir» denilmiş ve seçimlerde CHP'ye oy veren demokrat ve sosyalistler için haksız ve gerçekçi olmayan bir ölçü kullanılmıştır.

«Bu ölçünün nicel yanlışlığının yanısıra toplumun gelişen dinamiğinin yüzde hesaplarına vurulamayacağı gerçeği gözardı edilmiştir. İşçi sınıfının ve emekçi halkın, ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin bugüne kadar yürüttüğü siyasal mücadele onların nitel varlığının bu yüzde hesaplarının çok üstünde olduğunu tartışılmaz bir biçimde ortaya koymaktadır. Yakın gelecek bu gerçeği daha da pekiştirecek olaylarla dolu gözükmektedir.

«Gericilerin, yurtseverleri, sosyalistleri bugünkü Hükümete ezdirme ya da Hükümeti onlardan soyutlama taktiği boşa çıkartılmalıdır.

Hükümet faşist tertipleri ortaya çıkarmada, faşist odakları etkisiz duruma getirmede ve devlet kademelerine yerleştirilmiş faşistleri temizlemede işçi sınıfı ve emekçi halka dayandığı sürece başarılı olacaktır. Bu anlamda Hükümeti faşist odaklara karşı kararlı bir mücadeleye çağırıyoruz.»

«Emperyalizme, faşizme, ırkçılığa karşı mücadeleyi temel ilke olarak kabul eden ve anti-emperyalist, anti-faşist mücadelede önemli bir adım olarak gördüğü «Demokratik Platform» hazırlığı içinde olan DİSK, Hükümetin gizli-açık faşist odaklara karşı girişeceği kararlı mücadeleyi açık olarak destekleyecektir.»

Emperyalizme bağımlılık, geri kalmışlığımızın başta gelen nedenidir.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK

ABD ÜSLERİNİN ÇALI HÜKÜMETİ SORUMLU ALTINA SOKMUŞTUR

1975'de kapatıldığı bildirilen Amerikan üsleri Bakanlar Kurulu'nun 4 Ekim tarihli kararıyla, yeniden açıldı. Hükümetin bu kararına en büyük etken, ABD'nin Kıbrıs çıkarmasından sonra Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunun kaldırılmış olmasıdır kuşkusuz. Bakanlar Kurulu açıklamasında da şöyle denilmektedir: «Ambargonun kalkması iki ülke arasında olumsuz bir etkeni ortadan kaldırmış ve işbirliği olanaklarını açmıştır. Bakanlar Kurulu,daha önce

● Ulusal bağımsızlık için mücadele, işçi sınıfımızın gündeminde sürekli ilk sırayı almıştır.

Amerikan ambargosu üzerine faaliyetlerine ara verilmiş bulunan Sinop ve Pirinçlik tesislerinin bu geçici statüye göre yeniden çalışmaya başlamasını, ayrıca Belbaşı'ndaki sismik ve Kargaburun'daki Seyrüsefer tesislerinden sivil alanda da yararlanılması amacı ile, bunların işletmelerinin tamamen Türk kuruluşlarına devrini ve devirle ilgili görüşmeler sonuçlanıncaya kadar bu iki tesisin de aynı geçici statüyle çalıştırılmasını uygun bulmuştur.» **Ambargonun kaldırılmasından sonra üsler yeniden güncellik kazandı. Bu konuda yeni değerlendirmeler**

ŞTIRILMASI
LUK

yapıldı. İşçi sınıfımız açısından ise üsler ve genel olarak ulusal bağımsızlık sorunu gün celliğini hiç yitirmemiştir. Ulusal bağımsızlık için mücadele, işçi sınıfımızın gündeminde sürekli ön planda yer almıştır. DİSK, istemleri içinde, ulusal bağımsızlığa giden yolda atılması gerekli adımlara önemle yer vermiştir. DİSK 6. Genel Kurulu da, «işçi ve emekçilerin çıkarlarının ancak ekonomik, politik ve kültürel bağımsızlığın gerçekleştirilmesi ile sağlanabileceği» gerçeğinden



YAŞAR AVCI
Gıda-İş üyesi

— **Güncel bir soru sormak istiyoruz. Üsleri kim kapattı?**

— Üsler, bence MC döneminde kapandığı söylenmesine rağmen kapalı değildi. Çünkü üslerin kapanması, tamamen temizlenmesi demektir. Üsler her zaman vardı Türkiye'de, kapanmış değildi. Şunu söylemek isterim ki, temele inmek gerekli üsler konusunda. Üsler Türkiye için ne getiriyor, ne götürüyor. Türkiye için hiç bir faydası olmayan, doğrudan doğruya Amerikan emperyalizminin çıkarlarını koruyan, gözetleyen bir görevi vardır.

— **CHP programında ülkenin bağımsızlığı konusunda verilmiş sözler vardır. CHP ağırlıklı iktidarın yapmış olduğu uygulama bu sözlerle çelişiyor mu?**

— Kesinlikle çelişiyor.

— **Siz 1973 seçimlerinde CHP'ye oy verdiniz mi?**

— 1973 ve 1977 seçimlerinde DİSK'in kararı doğrultusunda CHP'ye oy verdim.

— **Peki bu uygulamayı yapan CHP'yi bundan sonraki seçimlerde oyunuzla desteklemeyi düşünüyor musunuz?**

— DİSK'in alacağı tavra göre davranmak mümkün. Ama biliyoruz ki, CHP ümidimiz değildir. Bugün sol partiler vardır.

— **Peki Silahlı terör ortamı alabildiğine genişliyor. Hergün insanlar öldürülüyor. Böyle bir ortamda işçi sınıfının üstüne düşen görev nedir?**

— İşçilerin üstüne düşen görev faşizmin kesinlikle üstüne yürümektir. Direniş yapmalıdır. Faşizmi geriletecek tek yol budur.

— **Nasıl yapacak bunu?**

— Unutmamak gerekir ki, üretim işçi sınıfının elindedir.

— **Silahlı terör hareketleri konusunda ne düşünüyorsunuz?**

— Kesinlikle yanlış buluyorum. Çünkü bireysel terör gerçekten bir oyun. CIA ve Amerika tarafından organize ediliyor. Yani emperyalizm tarafından. Üslerin açılması karşısında halkın, ilericilerin tepkisi önlenmek isteniyor.





kalkınarak, emperyalizmin askeri ve ekonomik örgütlerinden çıkılması, ikili anlaşmaların iptal edilmesi, yabancı üs ve tesislerin kapatılması istemlerini genel kurul kararı olarak benimsemiş, bu doğrultuda verilen mücadeleye DİSK'in tüm gücü ile katılacağını açıklamıştır.

6. Genel kurulumuzun ulusal bağımsızlık mücadelesine ilişkin koyduğu genel çerçeve içinde ve bugünkü somut koşullar ışığında görevlerimizi gözden geçirmek ve yeniden belirlemekte yarar var.

Günün görevlerini belirlerken, geçmişe dönmek, onu değerlendirmek gerekiyor.

1940'LARIN SONUNA DOĞRU

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın hemen ardından Büyük Ekim Devrimi'nin gerçekleştirilmesi ve ilk sosyalist ülkenin tarih sahnesinde yerini alması dünya dengesinde bir değişime yol açmıştır. Kapitalist ülkelerin her yola başvurmasına karşın sosyalizme yönelen sürecin en önemli adımı engellenememiş, bir türlü «eski» denge kurulamamıştır.

İkinci Paylaşım Savaşı'nda, faşizm yenilgiye uğratılmış, savaş sonrasında, Doğu Avrupa'da pek çok ülkede ve Asya'da da, Çin'de sosyalist güçler iktidara gelmiştir. Kapitalizmin karşısına dünya sosyalist sisteminin çıkması, ulusal kurtuluş hareketlerinin yayılması, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ileri konumlar elde ederek, kitlelerin büyük ilgisini kazanması savaşın en önemli sonuçları olmuştur. Ne var ki, bir başka sonuç da, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin karşısında geliştirilen emperyalist tuzak ve tehlikelerdir.

Sovyetler Birliği savaştan çok ağır kayıplarla çıkmıştır. Oysa, o tarihlerde ABD savaşa en son katılan ve en az yıpranan ülke durumundadır. Bunun yanı sıra atom bombasına sahip tek güç olan, ABD, ulusal kurtuluş hareketleriyle daralan egemenlik alanını yeniden ele geçirmeye, bu amaçla saldırgan bir politika izlemeye başlamıştır. ABD emperyalizminin planı : Bağımsızlık savaşlarının en büyük destekçisi sosyalist ülkeleri ani nükleer saldırılarla yok etmek, bu olamıyorsa tehdit altında tutmaktır. Artık, altmışlı yıllara kadar sürecek olan yeni bir dönem başlatılmıştır: Soğuk savaş dönemi.

NATO'NUN KURULUŞU VE TÜRKİYE'NİN POLİTİKASI

Savaşçılık, silahlanma ve saldırganlık, üretimini sürdürebilmek için giderek daha büyük



hammadde kaynaklarına, ürettiği malları satabilmek için daha geniş pazarlara ve yeni yatırım alanlarına gerek duyan kapitalizmin, özellikle de emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin doğasının gereğidir. Savaşın korkunç yıkımları, milyonlarca insanı savaşın sebep ve sonuçlarını düşünmeye yöneltmiştir. Sosyalistlerin önderliğinde, tüm dünyada başlatılan barış hareketi kök salıyordu. 1940'ların sonlarında, sosyalizmin, özellikle Avrupa'da önemli başarılar elde etmesi kapitalist emperyalist sistemi telâşa düşürdü. Kapitalizmin doğal sonucu militarizmin yanında Avrupa'da ve dünyanın pek çok yerinde beliren yeni durum, soğuk savaşın başlatılmasının başlıca nedenleriydi. Barış, Ulusal Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelelerine







set çekmek için NATO, CENTO, SEATO, ANZUS gibi düşman bloklar oluşturuldu. Özellikle ABD, bir yandan diğer kapitalist ülkeler üzerindeki egemenliğini güçlendirmeyi hedefliyordu. Bir başka amaç da işçi ve emekçilerin ekonomik, politik ve ideolojik kavgalarına karşı etkin yöntem ve aygıtları geliştirmekti.

O yıllarda Türkiye'nin durumu neydi? Ulusal kurtuluş savaşı ile birlikte iktidarı ele geçiren burjuvazi, egemenliğini pekiştirmek için işçi sınıfının ekonimik ve politik hareketine, demokratik hak ve özgürlüklere yoğun saldırılar sürdürüyordu. İçerde yürütülen baskıcı politikaya karşın, Türkiyenin dış politikası İkinci Paylaşım Savaşı'na kadar ulusal çıkarları gözeten, barışçı nitelikteydi. Özellikle ulusal kurtuluş savaşının büyük destekçisi, Sovyetler Birliği ile ilişkiler dostluk

DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'ün Başbakan Bülent ECEVİT'e yazdığı mektupta ambargo ve üsler konusuna ilişkin aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir. (Mektubun bu bölümleri BAŞTÜRK'ün Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi toplantısını açış konuşmasıyla kamuoyuna açıklanmıştır.)



DİSK'İN ECEVİT'E MEKTUBU

ABD emperyalizmi Türkiye'nin Kıbrıs sorununda iyi niyetle hareket ettiği gerekçesiyle 3,5 yıldır uygulamakta olduğu silah ambargosunu koşullu olarak kaldırmıştır. ABD'nin koşulları açıktır: Türkiye'nin ABD'nin vereceği silahları ABD'nin belirttiği amaçlar dışında kullanmaması, Kıbrıs ve Ege sorununun ABD'yi hoşnut edecek bir biçimde çözülmesi, Türkiye'deki üslerin yeniden açılması, yabancı sermayeye garanti tanınması. Bu koşulları yerine getirildiğinde askeri ambargonun yanısıra kredi ambargosunun da kaldırılacağı anlaşılmaktadır.

«Ambargonun kalkması üzerine «özgürlükçü ve bağımsızlıkçı» CHP'nin ağırlıkta olduğu Hükümetin Başkanınca verilen demeçte, ABD Başkanı Carter'in de belirttiği gibi Türk-Amerikan ilişkilerinde **yeni bir olumlu dönemin** başlamış olacağı belirtildi. Ve üslerin açılmasına yönelik çalışmalar gündeme getirildi.

«Başlayan yeni ve olumlu bir dönem değildir. Türkiye'deki üsler ABD emperyalizmi için hayati önem ta-

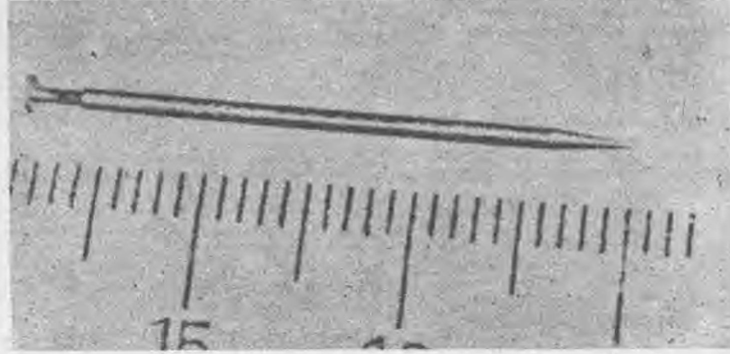
havası içinde geliştiriliyordu.

DIŞ POLİTİKA DEĞİŞİYOR

Emperyalizmin Türkiye'ye girişi, başından beri, emperyalizm ile Türkiye'nin egemen sınıflarının isteklerinin çakışması ile gerçekleşmiştir. Bu, zora dayanan politikaların ortaya çıkardığı bir olgu değildir. Türkiye burjuvazisi bu ilişkilerde sürekli hevesli olmuştur. İkinci Emperyalist Paylaşım savaşı yıllarında Türkiye'nin dış politikasında önemli dönüşler ve değişiklikler meydana gelmiştir.

Savaş koşulları altında daha da güçlenen ticaret burjuvazi-





İncirlik'ten kalkıp SSCB sınırları içinde düşürülen U - 2 casusluk uçağının pilotu Powers'ın üstünden çıkan belgeler ve zehir şırıngası.

● "Üslerin açılması ile, çok yönlü dış politika çabaları, bağımsızlıkçı, barışçı, demokrat yaklaşım yalnızca sözde kalacaktır."

şımaktadır. Bunlar ülkemizin savunulması için değil, emperyalist sistemin, sosyalist sistemi gözetim altında tutması içindir. Bu üsler, ileride nötron bombasının da varlığıyla Türkiye'yi barut fıçısı durumuna getirmeleri ve bir savaşta ilk hedef olmaları nedeniyle halkımız için tehdit ve felâket kaynaklarıdır. Önce bu yaklaşımda anlaşmak gereklidir.

«Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçiler, ilerici ve devrimci gençlik özellikle son 10 yıl içinde üslere ve ikili anlaşmalara karşı kararlı ve yiğitçe bir mücadele vermiştir. Bu mücadelede çok sayıda insan tutuklanmış, yaralanmış, öldürülmüştür. Ayrıca sorun sık sık TBMM kürsülerinde de en açık bir biçimde dile getirilmiştir. Türkiye'de köklü bir anti-emperyalist bilinç oluşmuştur. Halkçı olduğunu belirten bir hükümet bu anti-emperyalist bilinci dikkate almalı, emperyalizmin sözcüsü ABD'yi 1978'lerde yeniden şirin göstermek durumunda kalmamalı ve üsler sorunu oldu bittiye getirilmemelidir

«Bu üslere ya da tesislere ilişkin yasal çerçeve ambargo döneminde ortadan kalkmıştır. Ambargo ile üsler karşılıklı bir pazarlık konusu da olamaz. Zamanın dışişleri bakanı bile şöyle demiştir: Türkiye'ye ambargoyu tamamen kaldırma kararı olsa dahi, üslerin tekrar faaliyete geçmesi mümkün olamayacaktır.»

«Türkiye'deki Amerikan üslerinin yeniden açılmasına yönelik bir savunma işbirliği anlaşmasının TBMM'de tartışılmasına kadar **ara düzenlemeler** ile üsleri çalıştırmak, emperyalizme bağımlılığın pekiştirilmesi demek olacaktır.

«Üslerin açılması ile çok yönlü dış politika çabaları, bağımsızlık, barışçı demokrat yaklaşım yalnızca sözde kalacaktır.

«Kuruluşundan bu yana emperyalizme karşı kararlı bir tavır almış olan ve özellikle 5. ve 6. Genel Kurullarında NATO, CENTO gibi askeri, AET, IMF, OECD gibi ekonomik örgütlerden çıkılması, ikili anlaşmaların iptal edilmesi, yabancı üs ve tesislerin kapatılması, genel ve tam bir silahsızlanma, barışçı bir dış politikanın izlenmesi için mücadele yolunda bağlayıcı kararlar alan **DİSK, ABD Üslerinin yeniden açılmasına kesinlikle karşıdır.**

«Emperyalizmin ekonomik, siyasi, ideolojik, askeri baskılarının arttığı bir dönemde özellikle üsler konusunda hükümetin vereceği karar «bağımsızlıkçı, dış politika» konusunda gerçek bir ölçü olacaktır.

«Ulusal Savunma Kavramından, çok yönlü dış politikadan, bağlantısız ülkelerle ilişkilerden, Yeni Uluslararası Ekonomik Düzenden ne anlaşıldığı bu kararda açıkça ortaya çıkacaktır.

«Hükümet üsler konusunda yol ayrımındadır. Hükümet ulusal bağımsızlık konusunda kendi açısından tarihsel bir karar verecektir.»

«Ya üsler yeniden açılacak ve tüm olarak Türkiye'nin kaderini emperyalizmin ellerine terketmenin rahatlığı, sorumsuzluğu ve ağır vebali tercih edilecektir. Ya da ulusal bağımsızlığın, demokrasinin ve barışın sorumluluk isteyen, zor ama aydınlık ve onurlu yolunda yürünecektir.

«İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK olarak bu onurlu yolda Hükümeti var gücümüzle destekleyeceğiz. Ama emperyalizme bağımlılık yolu izlenecek olursa Hükümeti sadece tarihi sorumluluğuyla karşı karşıya bırakmayıp bu uygulamaya karşı çıkacağız.»



Powers, tüm dünya kamuoyuna açık olarak yargılandı ve mahkûm oldu.

● ABD askerî birliklerinin Türkiye'ye gelişinde, Türk hükümetinden izin alınmamakta, yalnızca bilgi verilmektedir.

● 1950'lerde, ABD, daralan egemenlik alanını genişletmek üzere saldırgan bir politika izlemeye başladı.

si ve büyük toprak sahipleri, işçi ve emekçiler üzerine uygulanan anti-demokratik baskıların da verdiği olanaklarla gerici politikalarının egemenliğini sağlamıştır.

Sosyalizme karşı kapitalizmi yaşatma politikası gereği, Türkiye 1952'de NATO'ya girdi. İkili anlaşmalar, üsler, ticari, ekonomik, kültürel bağımlılık ilişkileri ulusal bağımsızlığımıza leke süren, hukuki olarak bağımsız bir devlet olma onurunu ayaklar altına alan bir sistemler bütününü oluşturmak niteliğini bugün de sürdürmektedir.

ASKERİ ANLAŞMALAR VE ÜSLER

Türkiye'nin emperyalizme, daha çok Amerikan emperyalizmine bağımlılığının geçmiş yıllara oranla artırılmasında ABD ile yapılan ikili anlaşmalar önemli bir yer tutmaktadır. Bu anlaşmaların ilki 12 Temmuz 1947'de imzalanan Truman Doktrini çerçevesindeki 'Askeri Yardım'dır. İkincisi ise, 1948' da imza edilmiş, Marshall Yardımı çerçevesinde ele alınacak olan 'Ekonomik İşbirliği Anlaşması'dır.

Türkiye Amerikan yardımı alabilmek için, bu anlaşmadan çok kısa bir süre önce Avrupa İşbirliği Anlaşması'nı imzalamıştır. «Sovyet tehdidi», ve «komünizmin saldırısı» gerekçe gösterilerek yapılan bu anlaşmalar, gerçekte, ulusal bağımsızlığımıza vurulan zincirin sıkılmasından başka bir şey değildir.Kendi gücüyle Türkiye'yi sanayileştirip, kalkındıramayan, kapitalizmi geliştiremeyen burjuvazi, dış yardım ve destek aramış, bu uğurda ülkenin bağımsızlığını ve egemenliğini hiçe saymıştır. NATO'ya girişin temel nedeni de budur. Amaç bir yandan kapitalizmin sürdürülmesini ve geliştirilmesini sağlamak, öte yandan ülkenin sosyalizme yönelişini engellemek, işçi ve emekçilerin bu uğurda verdikleri savaşı ezmektir. NATO'ya girişin öncesinde, 1950'lerde işçi sınıfının siyasal hareketini bastırmak için uygulanan şiddet, sendikal harekete yapılan baskılar hep bu amaca yöneliktir.

ABD'YE ASKERİ KOLAYLIKLAR

23 Haziran 1954'de «Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşmenin Tatbikatına Müteallik Anlaşma» TBMM'de onaylanır. Menderes Hükümeti zamanında bu anlaşmaya ek olarak getirilen protokollerden bazıları TBMM'nin bilgisi olmadan yürürlüğe konmuştur. Türkiye'de ABD üslerinin kurulması ve işletilmesinin temelini oluşturan bu metinlerde «ABD müşekkel birliklerinin (bölük, tabur, alay, filo) Türkiye'ye gelişlerinde, Türk Hükümeti'nin izninin alınmayacağı, sadece keyfiyetin Türk makamlarına önceden tebliğ edileceği» koşulları öngörülmektedir.

Gene 23 Haziran 1954 tarihli bir başka protokol ise «Askeri Kolaylıklar Anlaşması» adını taşımaktadır. Bu anlaşma ile «müşterek savunma tesisleri» adı altında ABD'ye üs kurma ve çeşitli anlaşmalar yapabil-

me olanağı sağlanmıştır. NATO nun (sonuç olarak ABD'nin) Türkiye'deki tesislerinin dışında, ABD tarafından kurulan ve çalıştırılan üslerin dayanak yapıldığı bütün bu anlaşmalar, Birleşmiş Milletlerin konuyla ilgili olarak getirdiği hükümlere aykırı olarak, NATO Antlaşmasının 3. maddesine dayanılarak imzalanmıştır.

BAKANLAR KURULU VE MECLİS BİLMİYOR

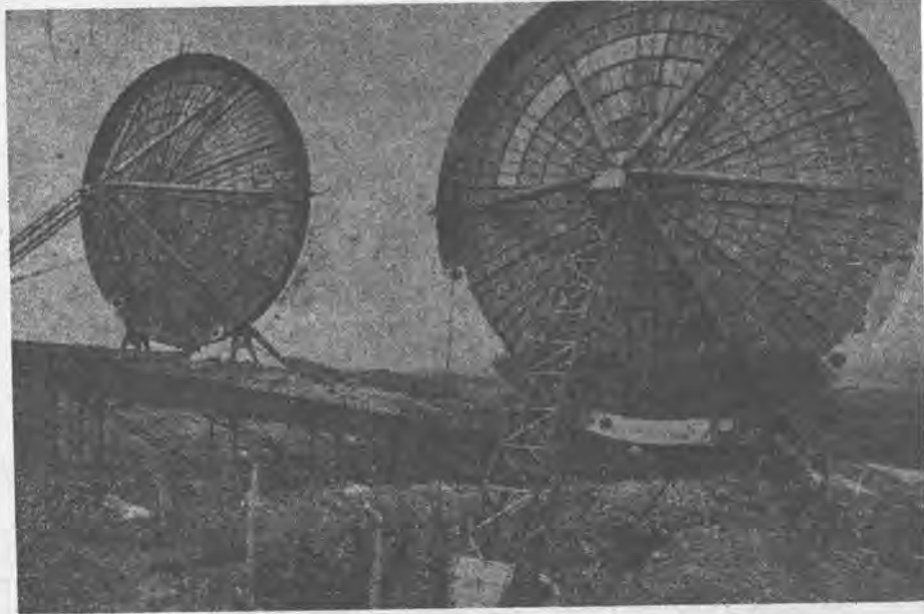
Daha sonradan da ortaya çıktığı gibi, bu anlaşmaların tümü yazılı olarak ele alınmamıştır. Türkiye'nin girdiği uluslararası, hem de askeri alandaki sözleşme ve taahhütler kişilerin tasarrufuna ve belleklerine teslim edilmiştir. 1967 yılında Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, AP ortak grubunda yaptığı bir konuşmada, daha önce 54 tane olduğunu söylediği ikili anlaşmaların 24 tanesinin metninin bile mevcut olmadığını açıklamıştır. Örneğin, «Askeri Kolaylıklar Anlaşması» Meclis'ten ve Bakanlar Kurulu'ndan geçirilmemiştir. Üsler, Genelkurmay'dan Dışişleri Bakanlığı'na kadar bir dizi yetkili ve sorumlunun bilgisi dışında kurulmuş ve işletilmiştir. Türkiye toprakları üzerinden kalkıp Sovyetler Birliği'nde casusluk yaparken ele geçirilen U—2 uçağından, sınırlara yerleştirilen nükleer mayınlardan, devasa radar istasyonlarından ve örnekleri çoğaltılabilecek bir çok ABD girişiminden ne bir Türk subayının bilgisi vardır, ne de bir T.C. Bakanının. Anlaşmaların yazılı metninin bile bulunmadığı bilindiğine göre, anlaşmaların toplam sayısı hakkında da bir şey söylemek olası değildir. Bu durum ülkeyi yöneten sınıfların ciddiyetsizliğini sorumsuzluğunu ortaya koyduğu gibi ülkenin düşürüldüğü kötü koşulları da kanıtlamaktadır.

SÖZDE KALAN ORTAK KULLANIM

3 Temmuz 1969'da yapılan «Temel Anlaşma» ile 1954'den başlanarak yapılmış yazılı ve sözlü anlaşmalar yeniden düzenlenmiş, üsler yeni bir statüye bağlanmıştır. Bu anlaşmaya göre, üslerin mülkiyeti Türkiye'ye, kullanımı ise ABD'ye bırakılmıştır. En küçük bir ayrıntıdan nükleer silahların kullanılışına kadar tüm kararları Amerikan Komutanlığı vermektedir. Genel Anlaşmaya göre, üsler ortak savunma tesisleridir ama «müşterek işletme ve kullanma» hiç bir zaman gerçekleşmemiştir. Türkiye, kendi topraklan üzerinden elde edilen tüm bilgileri, ABD'nin NATO'ya aktardığı oranda ve hep geriden gelerek öğrenebilmektedir. Çünkü, radar şebekeleriyle alınan tüm bilgiler önce Pentagon'a gönderilmektedir. Üs komutanı ve personeli Amerikalıdırlar ve Washington'dan emir almaktadırlar. Bu personelin aileleri için Türkiye'ye ithal edilen mallara gümrük bağışıklığı uygulanmaktadır. Türkiye'de suç işleyen Amerikalıları T.C. mahkemelerinde yargılamak olanaksızdır.

Sözde savunma üssü olarak çalışan bu kuruluşlardan, Türk makamlarının bilgisi dışında saldırılar düzenlenmiştir. Amerikan paraşütçüleri, Lübnan'daki ilerici hareketi boğmak üzere İncirlik Hava Üssünden hareket etmişlerdir. Türkiye bir saldırı ve casusluk merkezi olarak kullanılan ABD üslerine, diğer Akdeniz ülkeleri arasında toprakları üzerinde en çok yer veren ülke durumuna gelmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Akdeniz'e dağılmış 199 üssünden altmışbiri Türkiye, ellisekizi İtalya, yirmisekizi İspanya, yirmidördü Yunanistan, yirmi ikisi Portekiz, dördü Fransa, ve ikisi Fas toprakları üzerindedir. Bunların dışında ABD'nin gizli olarak kullandığı üsler de vardır. Bilinen 199 üsle birlikte havaalanları ve deniz limanları, askeri gemi, elektronik dinleme, füze tesisleri, yakıt depoları, petrol bo-



ABD casusluk ve dinleme üslerinden bir radar.

● Üslerin «mülkiyeti» Türkiye'ye, kullanımı ABD'ye aittir. Ortak kullanım hiçbir zaman gerçekleşmemiştir.



1970 öncesinde ABD emperyalizmine karşı gösteri yapmaktan dolayı tutuklanan bir genç.

ru hatları gibi pek çok askeri amaçlı üniteden oluşan büyük bir sistem gece gündüz çalışmaktadır.

Türkiye'deki ABD üslerinin ve tesislerinin dağılımı ve nitelikleri şöyledir:

CASUSLUK VE DİNLEME ÜSLERİ

Karamürsel — **Batı Karadeniz, Bulgaristan ve Boğazları dinlemektedir.**

Sinop — **Sovyetler Birliği ve Karadeniz'den füze çalışmaları ile ilgili bilgi toplamaktadır.**

Samsun — **Sovyetler Birliğini dinlemektedir.**

Diyarbakır — **Uzun menzilli ufuk-ötesi bir radar ve haberleşme kompleksini içeren bu kuruluş Sovyetler Birliği'ne yönelik faaliyet göstermektedir.**

Belbaşı — **Sismografik yöntemlerle gene Sovyetler Birliği**



SÜLEYMAN DÖVEN
Oleyis üyesi

SORU : **ABD Üsleri ve faşist saldırılar size ne düşündürüyor?**

DÖVEN : «ABD Üslerinin, Amerikan silah ambargosunun kaldırılmasından sonra yeniden açılmasına karşıyım. Türkiye emperyalizme bağımlı bir ülkedir, üsler bunun açık bir kanıtıdır. Üslerin faaliyet göstermesinin ekonomik ve politik sakıncaları vardır. Hükümet yanlış bir politika izlemektedir. Biz işçi sınıfı olarak bağımsızlık mücadelesini başarıyla sonuçlandırmakta kararlıyız.

Faşist örgütler kapatılmalı, faşist yuvalar dağıtılmalıdır. Adam kaçırmalar, kurşuna dizilmeler karşısında vakit kaybetmeden kesin önlemler alınmalıdır. Demokrasi adına hareket ettiğini iddia edip de bu kararlılığı gösteremeyenleri işçi sınıfımız affetmeyecektir.»

MÜNEVVER BİGALI
Lastik-İş üyesi

SORU-: **Üslerin açılması mı yoksa kapanması mı yararlıdır?**

BİGALI-: «Üslerin kapatılması yalnız Türkiye için değil, tüm dünya ülkeleri için de yararlı olacaktır. Bu üslerden sosyalist ülkeler gözetim altında tutulmaktadır. Bu üslerden herhangi bir ülkeye yapılacak saldırıdan Türkiye sorumlu tutulacaktır. İşçi sınıfımız, üslerin kapatılması için kararlı mücadelesini vermeye devam edecektir.»

SORU : **Sıkıyönetim isteklerini nasıl karşılıyorsunuz?**

BİGALI : «Terör ortamının devam ettirilmek istenmesiyle MHP'nin sıkıyönetim istekleri arasında sıkı bir bağ vardır kanısındayım. Faşistlerin isteğine uygun olarak, sıkıyönetim uygulamalarında sıkılan emekçi halk, işçi sınıfı olmaktadır, yöneten ise onlardır. Bu yüzden cinayetler işlenmekte, sıkıyönetim tezgâhlanmaktadır.»



dinlenmektedir. Bunların dışında çeşitli bölgelerde 41 ABD savunma haberleşme sis temi terminalleri ve 14 NATO erken uyarı merkezi vardır.

HAVA ÜSLERİ

1. İncirlik
2. Çiğli
3. Karamürsel
4. Pirinçlik

İLETİŞİM KURULUŞLARI

Pazar, Perşembe, Samsun, Sinop, İzmit, İstanbul, Lüleburgaz, Karamürsel, Merzifon, Sivas, Malatya, Diyarbakır, Mardin, İncirlik (Adana), Elmadağ (Ankara), Eskişehir, İzmir.



● Emperyalizmin Türkiye'ye girişi, emperyalizm ile Türkiye egemen sınıflarının çıkarlarının uyuşması sonucu gerçekleşmiştir.

NÜKLEER SİLAH DEPOLARI

Erzurum, Erhaç, Mürted, Çakmak, Eskişehir, Balıkesir, İzmit.

Ayrıca 6. Filo'ya bağlı olarak LORAN Deniz Üssü faaliyet göstermektedir. Akdeniz'in doğusundaki en büyük askeri malzeme depoları ise Yumurtalık ve İskenderun'da bulunmaktadır. Lojistik desteği sağlamak üzere Ankara ve İzmir'de 2 ayrı merkez vardır.

AMGARGO VE ÜSLER

1. MC Hükümeti 25 Temmuz 1975'de üsleri kapatma kararı almıştı. Karar, ABD Kongresi'nin ambargoyu sürdürmesine tepki niteliğini taşıyordu. Demirel Hükümetinin aldığı karara göre: «1. 1969 tarihli Temel Anlaşma Hukuken geçerliliğini yitirmiştir. 2. İncirli (NATO görevleri saklı kalmak koşuluyla) dışında tüm ortak savunma tesislerinin faaliyetleri 26 Temmuz'dan itibaren durdurulmuştur. 3. Faaliyeti durdurulan tesisler Türk Silahlı Kuvvetlerine devredilir.»

Ancak Türk Hükümeti'nin böyle bir karara varmasına karşın üslerin faaliyeti tümüyle durmuş değildir. Bugün ise Ecevit hükümeti, üsleri yeniden, tam olarak faaliyete geçirmek üzere bilinen anlaşmayı yapmıştır. Bu anlaşma ile Türki-



HÜSNİYE KARASOY
Lastik-İş üyesi



SORU : **ABD üslerinin açılmasının anlamı nedir?**

KARASOY : «Türkiye NATO üyesidir. NATO kapitalist emperyalist sistemin askeri örgütüdür. Ve Türkiye ile sözde ortak savunma sistemi oluşturulmuştur. Ortak savunma sistemi denilen şey de sosyalist sisteme karşı oluşturulmuştur. Üslerin açılmasını da ben şöyle yorumluyorum: **«siz ABD, bize uyguladığınız askeri ambargoyu kaldırdınız. Bizde sizin üsleri çalıştırmanıza izin verelim.»**

SORU : **Ya terör konusunda ne düşünüyorsunuz?**

KARASOY : «Terörün tırmandırılışı karşısında da Hükümetin tavrı olumsuzdur. Cinayetlerin sorumlusunun MHP ve Ülkücü Dernekler olduğu açıklanmalıdır. Oysa ECEVİT bunları bazı partiler diye geçiştirmektedir. Elbette açıklamakla da iş bitmemektedir. MHP ve Ülkücü Dernekler kapatılmalı, kontrgerilla meselesinin üstüne gidilmelidir.»



ye üzerinde üs ve tesislerin çalışmasının hukuken olanaksız oluşu geçici statü ile giderilmeye çalışılmaktadır. 31 Mart 1973'da Türkiye ile ABD arasında Ortak Savunma Anlaşması ABD Kongresi'nden geçmediği için, bugün, bu üs ve tesisleri açmak hukuken olanaksızdır.

YOL AYRIMI

1978'in sonlarında, ekonomik ve siyasal gelişmeler Ecevit Hükümetini bir yol ayrımına getirmiştir. «Ya üsler açılacak ve tüm olarak Türkiye'nin kaderini emperyalizmin ellerine terketmenin rahatlığı sorumsuzluğu ve ağır yükü tercih edilecektir, ya da ulusal bağımsızlığın, demokrasinin ve barışın sorumluluk isteyen, zor ama aydınlık ve onurlu yolunda ilerlenecektir.» DİSK, Hükümete, «bu onurlu yolda var gücüyle destek olacağını» açıklamıştır.

CHP Programında: «Kendi güvenliğini sağlamak veya bir ortak güvenlik düzenlemesine katkıda bulunmak üzere alacağı önlemler bölge ülkelerinde kuşku ve güvensizlik yaratacak nitelikte olmamalıdır... Bağlaşmalara (ittifaklara) kat kısının bölge ülkeleri için bir kuşku ve güvensizlik etkeni olmamasına sürekli özen gösterilecektir.» denmektedir. Hükümet Pragramı'nda «ittifaklara olan katkısının bölge ülkeleri için bir kuşku ve güvensizlik etkeni olmamasına sürekli özen gösterilecektir» görüşüne yer verilmiştir.

Ne var ki, Hükümet üsler konusunda bilinen kararı almıştır. Böylece «ulusal bağımsızlığın, demokrasinin ve barışın zor ama aydınlık ve onurlu yolu» tercih edilmemiş, «Türkiye'nin kaderini emperyalizmin ellerine terk etme,» gibi ağır bir yükün altına girilmiştir.

● Sözde, savunma için kurulan bu üsleri ABD, Lübnan'daki ilerici hareketi bastırmak ve Sovyetler Birliği'ni gözlemek amacıyla kullanmaktadır.

Programlar ve sözler bir yana, Türkiye'nin yaşadığı gerçek, emperyalizme sonuna kadar bağımlılık gerçeğidir.

Bizim Ulusal Kurtuluş Savaşıyla başlayan köklü bir antiemperyalist mücadele geleneğimiz var. Zaman zaman kanla bastırılan bu mücadele sürecinde hayatlarını yitirmiş kardeşlerimiz var.

İşçi sınıfımız, ulusal bağımsızlık mücadelesinin sınıfsal olduğunun bilincinde olarak, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğünü her geçen gün daha derinden kavrayarak davasında emin adımlarla yürümektedir. Ulusal bağımsızlığın da en inatçı takipçisi başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halktır.

DİSK, 6. Genel Kurulunda, Ulusal Bağımsızlık konusunda alınan kararların hayata geçirilmesi için, «Ülkemizin emperyalizme bağımlı olduğunu, bunun geri kalmışlığımızın baş nedeni olduğunu, işçi ve emekçilerin çıkarlarının ancak ekonomik, politik ve kültürel bağımsızlığın gerçekleştirilmesi ile sağlanabileceği» gerçeğinden kalkınarak mücadelesini sürdürecektir.



ABDULLAH KÜÇÜKGÜZEL
Keramik- İş üyesi

SORU : **Terör, üsler ve işçi sınıfı mücadelesi konusunda ne düşünüyorsunuz?**

KÜÇÜKGÜZEL : Amerika'nın casusluk yaptığı nükleer silah ve bombaların yerleştirildiği üsler kapatılmalıdır. Buralarda yürütülen faaliyetlerin **«ortak savunma»** olarak gösterilmesi bir aldatmacadır. NATO'dan çıkılmalı, ABD ile yapılan ikili anlaşmalar feshedilmelidir. Biz işçiler Nötron bombalarıyla savunma yapmayı, Türkiye'nin sosyalist ülkelere karşı yapılan casusluklara alet edilmesini reddediyoruz.
Terör ortamı emperyalizmin ve faşizmin çıkarınadır. Faşist örgütlerin dağıtılması için elde yeterli kanıtlar vardır. İşçi sınıfımız, sol maske arkasında uygulanan terör ve şiddet eylemlerine de karşıdır. İşçi ve emekçiler olarak hepimizin görevi, emperyalizme, faşizme karşı, güçlerimizi birlikte harekete geçirmektir.

İŞÇİLERİN SÖMÜ ORANI ARTIYOR

SÖMÜRÜ

Sosyalist topluma gelinceye kadar egemen sınıflar emekçi sınıfları sömürmüşler, sömürüyü olanaklı kılan mekanizmaları işletmişlerdir. Sömürünün öne sürülen dayanağı ve mekanizması her toplum düzeninde farklıdır. Köleci toplumda sömürünün dayanağı, köle sahibinin kölesi üzerindeki mülkiyet hakkıdır. Nasıl ki, ineğin sütü ya da tavuğun yumurtası bunların sahibine aitse, kölenin çalışarak yarattığı değerler de kölenin sahibine ait olur. Köle sahibi bunun kölesinin geçinmesi için gerekli olan kısmını ona bıraktıktan sonra geri kalan kısma el koyar ve onu istediği gibi kullanır. Aynı şey, Feodal Toplumda, beyin bir taraftan toprak, diğer taraftan çalışan köylüler (serf ler) üzerindeki ve onları yarı köle durumuna sokan —feodal «hak»larına dayanır—. Feodal bey, emri altındaki kimseleri haftanın belli günlerinde kendi topraklarında bedava çalıştırarak (angarya) ve ayrıca onlardan çeşitli vergi ve harçlar alarak sömürür.

KAPİTALİST SÖMÜRÜ

Kapitalist toplumda ise sömürünün gerekçesinde önemli sayılacak bir değişiklik

● **Kapitalist sömürü, üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanır.**

olmuştur. Bu toplum düzeninde artık ne köle ne de serf vardır. Çalışanlar hukuk açısından özgür kimselerdir. Bunları daha önce olduğu gibi —üzerlerinde bir hak öne sürerek— doğrudan (dolaysız olarak) sömürmek olanağı kalmamıştır. Bu nedenle, kapitalist toplum düzeninde sömürü kapitalist sınıfın yalnız üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet hakkına dayanır. Şimdi bu kapitalist sömürünün işleyişini biraz daha yakından görelim.

Bilindiği gibi insanlar üretim yapmak için üretim araçlarına (hammaddeler, aletler, makinalar, binalar) gereksinme duyarlar. Bu araçlar olmaksızın üretim yapmak olanaksızdır. İşte içinde yaşadığımız kapitalist toplum düzeninde bu üretim araçları küçük bir azınlığı oluşturan kapitalist sınıfın elinde toplanmıştır. Nüfusun büyük ço-



RÜLME



- Kapitalist sömürü sürdükçe, sınıf mücadelesi de sürecektir.



ğunluğunu oluşturan işçi sınıfı da bunlardan yoksundur. Bu durumda, açıktır ki, işçiler yaşamlarını sürdürebilmek için, üretim aracı sahiplerinin emrinde, onların işyerlerinde bir ücret karşılığı çalışmak zorundadırlar. Kapitalist, işçinin işyerinde yaratmış olduğu değerin sadece bir kısmını ona ücret olarak vermekte, geri kalan kısma da, —üretim araçları üzerindeki mülkiyet hakkına dayanarak kendisi el koymaktadır. İşte kapitalist toplumdaki sömürü biçimi ve mekanizması budur. Yani kapitalist sömürü, kapitalistlerin işçilere, yarattıkları değerden daha az ücret ödemeleri suretiyle gerçekleşir. Böylece kapitalistlerin elinde, karşılığını ödemedikleri bir değer, artı-değer kalmış olur.

Bilindiği gibi kapitalist bir toplumda işgücü de, diğer şeyler gibi, alınıp satılan bir maldır ve mübadele değeri (yani ücret) de, diğer bütün mallar gibi, yeniden üretilmesi için toplumsal olarak gerekli olan emek miktarına eşittir. İşgücünün yeniden üretilmesi ise, işçinin ve ailesinin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan tüketim mallarının (mesken, yiyecek, giyecek v.b.) onlara sağlanması demektir. O halde, ücret, bu tüketim mallarının üretilmeleri için toplumsal olarak gerekli olan emek miktarına eşit olacaktır.

Diğer taraftan biliyoruz ki, insanlar tüketmek zorunda olduklarından daha fazla üretebilmektedirler. Bugün yeryüzünde varolan bütün yapılar ve tesisler ve ayrıca maddi üretim yapmayan milyonlarca insanın yaşamlarını sürdürebilmeleri bu gerçeğin somut kanıtlarıdır. Bundan anlaşılacağı üzere, işgücünün mübadele değeri yani ücret, onun yarattığı değerden daha azdır. Böylece kapitalist, aradaki farka karşılıksız olarak el koymakta, yani işçiyi sömürmektedir. Örnekleyecek olursak, eğer işçi 8 saatlik iş gününün diyelim 2 saatinde ücretini çıkarabiliyorsa, geri kalan 6 saatte yalnız patronu için karşılıksız olarak çalışıyor ve ona artı-değer yaratıyor demektir.

İşte bu sömürü gerçeği, kapitalist toplumun temel gelişiminin, emek ile sermaye



ya da işçi sınıfı ile kapitalist sınıf arasındaki karşıtlığın kaynağını oluşturur. Kapitalizmin çelişkisi uzlaşıcı nitelikte değildir. Çünkü eğer işçilerin geliri olan ücret artarsa, patronların geliri olan artı-değer (kâr) azalmakta, ya da kâr artarsa işçilerin ücreti azalmaktadır. Böyle olunca açıktır ki, işçi sınıfı ile kapitalist sınıf arasındaki bu temel çıkar çelişkisinden kaynaklanan sınıf mücadeleleri de kapitalist toplumun ayrılmaz ve devamlı bir parçası olmaktadır. Bu nedenle kapitalist sömürü var oldukça bundan kaynaklanan sınıf mücadelesinin de ortadan kaldırılması söz konusu olamaz.

SÖMÜRÜ ORANI

İşçilerin nekadar sömürülmekte oldukları, yarattıkları artı-değerin aldıkları ücrete bölünmesi ile ölçülür. Buna sömürü oranı diyoruz. Bu oran, yukardaki örneğimizde 6/2 = 3'tür. İşçi sınıfı, sendikaları aracılığıyla yürüttüğü ekonomik mücadeleleri ile bu sömürü oranını düşürmeyi, başka bir deyimle patronların sömürüsünü sınırlamayı ve azaltmayı amaçlar. Ama sendikal mücadelede ne kadar başarılı olursa olsun, sömürü oranını sıfıra indiremez, yani sömürüyü ortadan kaldıramaz. Çünkü kapitalist düzen «kâr»sız yaşayamaz. Sömürü ancak kapitalist düzen sosyalist düzene dönüştürüldüğü zaman ortadan kalkar. Bu da işçi sınıfının partisi aracılığıyla yürüttüğü siyasal mücadele sonunda gerçekleşebilir.

SÖMÜRÜYÜ ARTTIRMA YOLLARI

İşçi sınıfının sömürüyü (sömürü oranını) azaltma çabalarına karşın, kapitalist sınıf da tam tersine bunu olabildiğince artırmak ister ve bunun için çeşitli yollar arar.

ÇALIŞMA SÜRESİNİN UZATILMASI

Sömürü oranını artırmanın akla gelecek ilk yolu —ücreti artırmadan— çalışma süresini uzatmaktır. Örneğimizde işgününü 8 saatten 10 saate çıkarırsak, sömürü oranı da 6/2 = 3'ten 8/2 = 4'e çıkmış olur. Ancak ne var ki, işçi sınıfının bu konuda vermiş olduğu kararlı mücadele sonucu, artık zamanımızda çalışma saatlerinin uzatılması fiilen olanaksızdır. Hatta bunun tam tersine, çalışma sürelerinin giderek azaltılması söz konusudur. Nitekim 40 saatlik iş haftası (günde 8 saatten haftada 5 gün çalışmak) DİSK'in de bugün için benimsediği bir hedeftir.



FAZLA ÇALIŞMA

Fazla çalışma (fazla mesai) sömürüyü artırmanın bir başka yoludur. Gerçi işveren fazla çalışma için işçiye daha yüksek bir saat ücreti öder ama, bu gene de onun için yeni işçi almaya göre daha kârlıdır. Çünkü bir kere, yeni işçi için ödemesi gerekli sosyal sigorta priminden kurtulur. Ayrıca yeni işçiyi ayni vardiyada çalıştıracaksa, yerden, getir-götür masrafından ve ona tahsis edeceği araç, gereç ve makinalardan tasarruf eder. Belki en önemlisi, işveren, fazla çalışma sayesinde işçileri çıkartmadan (ve tazminat ödemeden) ve yeni işçiler almadan (ve SSK primi ödemeden) üretimin hacmini piyasa koşullarına göre azaltıp çoğaltabilmek olanağına sahip olur.. Bu olanak kapitalistler için paha biçilmez bir avantajdır. Bu nedenle, işverenler fazla çalışmayı zorunlu tutmayı, işçiler ise fazla çalışmanın isteğe bağlı olmasını tercih ederler.

EMEĞİN (İŞİN) YOĞUNLUĞUNU ARTTIRMAK



Patronların sömürü oranını arttırma yollarından diğer birisi de, çalışma temposunu hızlandırarak ayni zaman süresi içinde işçiden daha fazla emek sağlamaktır. Bu amaçla işyerinde bant sistemi gibi çeşitli teknikler ve işçileri daha yoğun (hızlı) çalışmaya özendiren prim sistemleri uygulanır. Böylece emeğin yoğunlaştırılması, yani işçinin daha hızlı çalıştırılması, tıpkı çalışma süresinin uzatılması gibi etki yapar. Örneğin işçi şimdi daha hızlı çalıştığı için, ücretini eskiden olduğu gibi 2 saatte değil de diyelim 1,5 saatte çıkarırsa, sömürü oranı da 3'ten 4,3'e çıkmış olacaktır.

Hızlı çalışma işçiyi bedenen olduğu kadar ruhsal olarak da yıpratır. Bu nedenle işçiler işverenlerin bu yöndeki çabalarına kararlı biçimde karşı koyarlar, koymalıdırlar.

EMEĞİN VERİMLİLİĞİNİ ARTTIRMAK

Bilim ve teknikteki gelişmeler sonucu daha ileri makine ve aletlerin üretimde kullanılmaları emeğin verimini arttırır. Emek veriminin artması, işçinin aynı zaman süresinde ve aynı yoğunlukta çalıştığı halde daha fazla üretim yapabilmesi demektir. Emek verimi artınca, işçi, ücretini şimdi daha kısa sürede çıkarır ve böylece patronu için artı-değer yarattığı süre uzamış, daha açık bir deyimle sömürü oranı artmış olur.

Kuşku yoktur ki, ücretler verim oranında artabiliyorsa, sömürü oranında bir değişiklik olmaz. Fakat gerçek hayatta görülen, daha çok, verim artışının ücretlere eksik olarak yansıtılmasıdır. Bu durumda, sömürü



oranının frenlenmiş olmakla beraber gene de artmış olacağı açıktır.

ÜCRETİN DÜŞÜRÜLMESİ

Sömürü oranını artırmanın en kestirme yolu, açıktır ki, ücretleri düşürmektir. Ücret düşürülünce, işçinin kendisi için çalış-

BÜYÜK İMALÂT SANAYİİNDE SÖMÜRÜ ORANLARI (K : KAMU SEKTÖRÜ, Ö : ÖZEL SEKTÖR, T : TOPLAM)

Yıllar	Sektör	Sömürü Oranı	Yıllar	Sektör	Sömürü Oranı
	T	2,20		T	2,86
1963	K	2,30	1970	K	3,90
	Ö	2,10		Ö	2,09
	T	2,16		T	2,93
1964	K	2,32	1971	K	4,31
	Ö	2,00		Ö	1,95
	T	2,64		T	2,65
1965	K	2,84	1972	K	3,12
	Ö	2,43		Ö	2,31
	T	2,57		T	2,67
1966	K	2,83	1973	K	3,49
	Ö	2,38		Ö	2,17
	T	2,91		T	2,80
1967	K	3,63	1974	K	3,89
	Ö	2,22		Ö	2,17
	T	2,96		T	2,80
1968	K	3,82	1975	K	3,89
	Ö	2,17		Ö	2,07

1969 yılında yapılan imalât sanayii sayım sonuçları yayınlanmamıştır.
Oranlar; Devlet İstatistik Enstitüsü, Yıllık İmalât Sanayii Anketleri sonuçlarından çıkarılmıştır.

● Sendikal mücadeleye rağmen, işçilerin sömürülme oranı artmaktadır.

tığı süre azalıp artı-değer yaratmak için çalıştığı süre çoğalmış olacağından, sömürü oranı artmış olur. Ne var ki, günümüzde işçilerin parasal ücretlerini düşürmek hemen hemen olanaksızdır. İşçiler, sendikalar böyle bir harekete karşı büyük tepki gösterirler. Fakat enflasyon sayesinde parasal ücretleri değil ama, gerçek ücretleri düşürmek olanaklıdır. Nitekim ülkemizde son birkaç yıl fiilen böyle bir olay yaşanmaktadır. Örneğin geçen yıl ve bu yıl fiyatlar o kadar hızla artmıştır ki, ücretler bunu izleyememiş ve gerçek ücretler (ücretin satınalma gücü) düşmüştür. Aynı süre içinde ayrıca emek verimi de artmış olduğundan, sömürü oranındaki artış büyük boyutlara ulaşmıştır.

Kapitalistler, işçilerin ücretlerini fiilen düşürmek yerine eski ve nisbeten yüksek ücretli işçileri çıkarıp yerine düşük ücretli yeni işçiler alma yolunu uygulamaya çalışırlar.

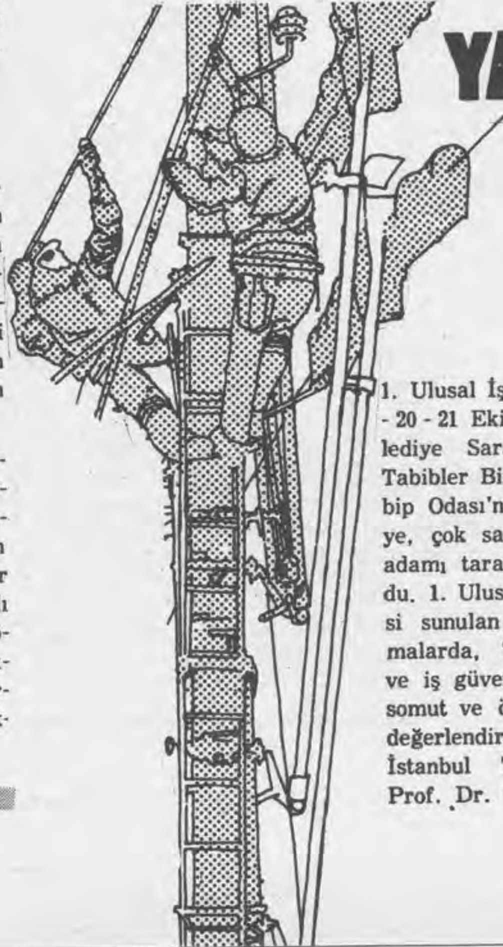
ÜLKEDE SÖMÜRÜ ORANI

Gözlemlerimiz, işçilerin sendikal mücadelelerine rağmen, sömürü oranının zaman içinde sürekli bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Buna göre ileri kapitalist ülkelerdeki sömürü oranı, örneğin Türkiye'dekinden daha yüksektir. Bunun temel nedeni bilim ve teknikteki gelişmelerin işgücünün verimini hızla artırması, fakat bu artışın ücretlere ayni oranda yansıtılmamasıdır.

Aynı durumu ülkemizde de, zaman içinde gözlemleyebiliyoruz. Gerçekten, tüm imalât sanayiimiz için sömürü oranı 1963-65 yıllarında ortalama 2,33 iken, 1973-75 yılların da ortalama olarak 2,53'e çıkmıştır. Eğer hesaplamayı yalnız verilerin daha sağlıklı olduklarını varsayabileceğimiz, kamu sektörü için yaparsak, artış daha açık görünmektedir. Gerçekten kamu sektörü için yukardaki aynı oranlar, 2,49'dan 3,32'ye çıkmaktadır.



«1. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI KONGRESİ» YAPILDI



1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi 19 - 20 - 21 Ekim günleri İstanbul Belediye Sarayı'nda yapıldı. Türk Tabibler Birliği adına İstanbul Tabip Odası'nın düzenlediği kongreye, çok sayıda kuruluş ve bilim adamı tarafından tebliğler sunuldu. 1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi sunulan tebliğlerde ve tartışmalarda, Türkiye'de işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından atılmış, somut ve önemli bir adım olarak değerlendirildi.

İstanbul Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Özdemir İlter, Kongre-

yi açarken yaptığı konuşmada, ilk kez gerçekleştirilen İşçi Sağlığı Kongresi'nin, bu konuda Türkiye'de önemli bir boşluğu doldurduğuna değinerek **«çalışmaların daha da yaygınlaştırılması gerektiğini»** belirtti. TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk de konuşmasında özellikle iş kazaları ve meslek hastalıklarının yaygınlığına dikkati çekerek, **«iş kazaları ve meslek hastalıklarının önemli nedenlerinden birisi de seçilen üretim teknolojisidir»** dedi.

Kongrede bir konuşma yapan DİSK Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN, son beş yıl içinde Türkiye'de, 924.317 işkazasında 5.588 işçinin öldüğünü, 14.702 işçinin de sürekli işgörmez duruma geldiğini belirterek şöyle demiştir : **«Üretim araçlarının özel mülkiyetine ve işçilerin sömürülmesi ilkesine dayanan kapitalist toplumda işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasında "doğal bir çıkarbirliği" yoktur, gerçek anlamda bir çıkar çatışması vardır. "Kâr, daha fazla kâr, en fazla kâr" peşinde koşan kapitalist sınıf için işçilerin sağlığının önemi yoktur. Onlar için işçi sağlığı ve işgüvenliği artan bir maliyet sorunudur. Bu anlamda azınlığın kârı ile çoğunluğun sağlığı çelişmektedir.»**



Çalışma Bakanlığı'nın işçi sağlığı ve iş güvenliği kurulunu oluşturmak üzere başlattığı girişimi destekleyeceklerini söyleyen Rıza GÜVEN, konuşmasını şöyle sürdürmüştür : «İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda insan doğasının doğurduğu hatalara değil, nesnel ve teknik nedenlere yönelinmelidir. Çalışan insanların dikkatsiz, zayıf, unutkan anlarının olabileceği, bunların da gerçekte çalışma hayatına ilişkin nedenlerle ortaya çıkabileceği gözönüne alınarak insanın en dikkatsiz anlarında bile kaza yapmayacağı çalışma koşulları yaratılmalıdır.»

Kongrenin açılışında Çalışma Bakanı **Bahir ERSOY** ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı **Mete TAN** birer konuşma yapmışlardır. **Bahir ERSOY** konuyla ilgili olarak Çalışma Bakanlığınca, ilk kez, özerk olduğunu bildirdiği, çeşitli Bakanlık ve örgütlerin katıldığı bir kuruluş oluşturulduğunu söylemiş, bu kuruluşun yasallaştırılması için yoğun çaba sarfettiklerini bildirmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete TAN ise şunları söylemiştir: «Ülkemizde işçi sağlığının, işçiyi bütün çevresi ile ele alan çağdaş anlayışla uygulanması gereklidir. İşçi sağlığının tüm boyutları ile ele alınması için davanın sahibi olan işçilerle, işçi kuruluşları ile, konuyla ilgili meslek kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapılmalıdır.»

1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi'nin açılışında Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal ATABEK de bir konuşma yapmıştır. ATABEK yaptığı konuşmada, «İşçi sağlığı sorunu, gerçekte sosyo - ekonomik bozuk yapının sorunudur. Bu, dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin yapısal sorunları, tüm yaşamından başlayarak işçiyi etkilemekte, işçilik niteliği taşıdığı halde kimileri yasal güvencelerin tümünün dışında, kimileri yasaların uygulanmayışının sonuçlarıyla karşı karşıya, hepsi de yaşamın tüm yükünü omuzların da taşıyarak ömür tüketmektedirler.» demiştir. Erdal ATABEK «işçi sağlığı hizmetini incelediğimiz zaman hizmetin hasta olduğu sonucuna varıyoruz» diyerek «herkesi, bu önemli konuda doğruların bulunmasına yardımcı olmaya» çağırmıştır.

DİSK, Kongrenin 1. gününde «İş Kazaları ve İş Güvenliği», 2. gününde «Meslek Hastalıkları», 3. gününde «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Sosyo - Ekonomik Temelleri» konulu panellere katılarak görüşlerini ve önerilerini kongreye iletmiştir.

tarihte işçi sınıfı mücadelesi

DİSK

KASIM

	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	

EKİM DEVRİMİ İŞÇİ VE EMEKÇİLERE KURTULUŞ YOLUNU AÇTI



Bir ülke düşünün ki 1928'den bu yana, 50 yıldır, kiralar hiç yükselmemiş. Tüketici fiyatları 1970'de 100 iken 1976'da 99,8'e düşmüş. Bununla birlikte kişi başına düşen gerçek gelirler yılda ortalama % 5 dolayında artıyor. Ekmeğin fiyatı on yıl önce ne ise bugün yine aynı. Ailelerin % 85'i buzdolabına, % 84'ü televizyona sahiptir. İşsizlik 40 - 45 yıl geride kalmıştır. Sağlık ve eğitim hizmetleri ücretsizdir. Çalışan annelerin tüm çocukları, giderlerinin % 80'i devlet tarafından karşılanan kreş ve yuvalarda bakılır. İşçiler, emekçiler son çıkan dergi ve kitapları satın alabilmek için uzun kuyruklar oluşturur.

Yaşamın her evresinde emekçiler için kendini eğiterek geliştirmek, yetkinleştirme olanakları açıktır. Bu ülke dünyanın ilk sosyalist devleti Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'dir. Yukarıdaki veriler ilk sosyalist devletin, kuruluşundan 61 yıl geçtikten sonra, ulaştığı yüksek düzeyi kanıtlayan ve günlük yaşamı ilgilendiren konulardan seçilmiş birkaç örnektir. İşçilerin ve emekçilerin ilk devleti büyük başarılar kazanmış, sosyalizmin açtığı yeni ufuklar tüm ülkelerin işçi ve emekçilerinin gözünde sosyalizmin saygınlığının artmasını sağlamıştır. Kuşkusuz bugün Sovyetler Birliği bir «cennet» değildir. İşçi devletinin aşmak zorunda olduğu önemli so

runlar vardır. Ancak 7 - 8 Kasım 1917'den bu yana alınan yolun ve aşılan engellerin büyüklüğü, sosyalizmin kesin zaferine olan inancın kökleşmesini sağlamaktadır.

ÇARLIK DEVRİLİYOR

Dünyada proletaryanın müttefikleriyle birlikte iktidarı ilk kez ele geçirdiği ülkenin Rusya olması bir rastlantı değildir. Rusya'da devrimin gerçekleşmesinin objektif koşulları yeterince olgunlaşmıştı. Kapitalizm gelişiyor, güçlü tekelci birlikler oluşuyordu. Ama Rusya genellikle geri bir tarım ülkesiydi. İşçiler insafsızca sömürülüyor, köylüler eziliyordu. Emekçi halk açlıkla karşı karşıya bırakılmıştı. Zorba çar yönetimi Rus olmayan uluslar ve halklar üzerinde yoğun bir baskı kurmuştu. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı halkı ve ülkeyi tam bir felakete sürüklemişti. Böylesine kötü koşullarda sabrı tükenen emekçi halk, işçilerin ve askerlerin çarlık yönetimine karşı hareketini destekledi. 1917 Şubat'ında Petrograd'daki çarlık yönetimine son verildi. Çarın devrilmesi eylemine komünistler (o zamanki adıyla Bolşevikler) den başka Menşevikler, Sosyalist - Devrimciler de katılmışlardı. İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri diye bilinen devrimci hükümet organları işçiler, askerler ve köylülerce destekleniyordu. Sovyetler'in hükümet kurma olanağı da vardı. Ancak Sovyetler'de çoğunluğu oluşturan Menşevikler ve Sosyalist Devrimciler, büyük toprak sahibi Prens Lvov başkanlığında burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin hükümetinin kurulmasını engellemediler. Nisbi bir özgürlük ortamı vardı.







Ama sömürü, pahalılık, spekülasyon, ırkçı baskılar ve emperyalist savaş sürüyordu. Devrimi sürdürmek, devlet gücünü tümüyle işçi ve köylülere devretmek halk için kaçınılmaz bir gereklilik durumuna gelmişti.

LENİN RUSYA'DA

Şubat 1917 devriminden sonra, Çarlık döneminde yer altında çalışmaya itilen Komünist Partisi legalite kazanmış, siyasal mülteci olarak birkaç yıl yurt dışında yaşamak zorunda bırakılan Lenin Rusya'ya dönmüştü.

1917 Nisanında Komünist Partisi'nin Tüm - Rusya Konferansı toplandı. Konferansta burjuva - demokratik devrimin sosyalist devrime geçiş programı hazırlandı ve Lenin «Bütün iktidar Sovyetlere» ilkesini getirdi. Bu ilke, devlet gücünün, İşçi, Asker ve Köylü temsilcileri Sovyetleri'nin temsil ettiği emekçi halka devredilmesini öngörüyordu.

Sosyalist - Devrimci ve Menşevik Partilerinin Geçici Hükümeti desteklemeleri, hükümetin ise işçi ve emekçilere pek fazla yeni birşey getirmemesi köklü ve tutarlı bir programla ortaya çıkan Bolşevik Partisinin saygınlığını artırdı.

«BÜTÜN İKTİDAR SOVYETLERE»

Hükümetin gerçek yüzü ortaya çıktıkça, yüzbinlerin katıldığı yığınsal gösterilerle protestoiar yapılıyordu. Halkın tepkisini bastırmak üzere ard arda hükümet değişiklikleri gerçekleştiriliyordu.

Ülke ekonomisi korkunç bir sarsıntı içine düşmüştü. Fabrikalar kapatılıyor, yüzbinlerce işçi işsizliğe terkediliyordu. Kış ve savaş emekçi halkın acılarını dayanılmaz boyutlara getirmişti. Emekçi halk ve ülkenin kurtulmasını isteyen tüm insanlar Lenin'in önderliğindeki Komünist Partisi çevresinde kenetlendiler. Devrimci potansiyel büyük bir yükseliş göstermişti. Devlet gücünün Sovyetler'e geçmesi için tüm barışçı çabalar sonuç vermedi. Bunun üzerine Komünist Partisi işçileri ve askerleri, zor kullanarak Geçici Hükümeti devirmeye çağırdı. 7 Kasım 1917 günü fazlaca kan dökülmeden Geçici Hükümet devrildi. Tüm ülkede devlet gücü İşçi, Asker ve Köylü Temsilcileri Sovyetlerince devralındı. V. İ. Lenin Sovyet Hükümetinin başkanlığına getirildi.

İŞÇİ VE KÖYLÜLERE YENİ HAKLAR

Sovyet Hükümeti işçi, köylü ve tüm emekçi kitlelerin istemlerine çözümler getiren kararları hızla almaya başladı. 8 Kasım'da Barış Kararnamesi kabul edildi. Aynı gün toprakları toprak ağalarından alarak köylülere dağıtmayı öngören Toprak Kararnamesi çıkarıldı.

Köylülerin borçları silindi. Üç gün sonra 8 saatlik işgünü, memur ve işçilere bedava işsizlik ve sağlık sigortası uygulamaları karara bağlandı. Irkçı baskıları kaldıran, halklara eşit haklar, egemenlik ve kendi kaderini tayin hakkı ile ayrılma ve bağımsız devlet oluşturma hakkı sağlayan Rusya Halklarının Hakları Deklarasyonu yayımlandı.

61 yıl önce Rusya'da işçilerin, köylülerin ve emekçilerin iktidarı ele geçirmeleri olayı SSCB halklarının sömürü ve baskıdan kurtuluşunu getirmekle kalmadı, işçi sınıfı mücadelesi için tarihin en önemli deneylerinden birini de oluşturdu. İşçi Sınıfı, Ekim Devriminden, mücadele yöntemleri konusunda kalıcı dersler çıkardı.

EKİM

2 9 16 23 30
3 10 17 24 31
4 11 18 25
5 12 19 26
6 13 20 27
7 14 21 28
8 15 22 29



CUMHURİYETİN ELLİBEŞİNCİ YILI

Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana 55 yıl geçti. Türkiye işçi sınıfı henüz batı burjuva demokrasisinin olanaklarına bile kavuşmuş değil. Demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi uğrunda mücadele veriyor. Ekonomik durumunu düzeltmek için savaşıyor. Ancak işçi sınıfının önündeki engellerin büyüklüğü, geçmişte kaydedilen önemli aşamaları gözardı etmenin gerekçesi olamaz. İşçi sınıfı, gelişmeleri tarihsel konum ve koşullar içinde değerlendirir. Bu anlamda, geçmişte, döneme göre ileri haklar getirmiş tarihsel olayların olumlu yanlarına sahip çıkar. 55. Yıldönümünde Cumhuriyet'e yaklaşımımız da bu perspektif içinde olacaktır.

GÜNDE 16 SAAT ÇALIŞMA

Cumhuriyet öncesinde, 1921'lerde Türkiye işçi sınıfı çok zor koşullar altında çalışıyordu. Ücretler düşük, çalışma saatleri fazla idi. Örneklemek gerekirse, Samsun'da bir tütün işçisinin günlük ücreti 60 kuruş, Ankara ve Kayseri'de maden işçilerinin günlük ücreti 150 kuruştu, Niteliksiz işçi ise bir günlük çalışması karşılığında 25 - 30 kuruş kazanıyordu. Bu sıralarda 410 gr ekmeğin fiyatı 6 kuruştu. Günlük çalışma süresi yer yer 16 saati buluyordu.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarım emekçileri bugüne oranla çok daha fazla yoksulluk ve sömürü altında idi. Köy nüfusunun % 76'sı işe yarar toprakların ancak % 7,4'üne sahipti. Tarım araç ve gereçlerinin sayısı çok sınırlı idi.

Halkın % 14'ü sıtmalı, % 9'u frengili idi. Nüfusun ancak % 7'si okuma yazma biliyordu. Ülkede toplam 10 elektrik santralı vardı. Karayollarının toplam uzunluğu 18 bin kilometre, demiryolu şebekesi 3 bin 700 kilometre dolaylarında idi.

Cumhuriyet dönemi boyunca 55 yılda, okuma yazma bilenlerin oranı % 65'in üzerine yükseldi. Elektrik santrallarının sayısı 900'ü, karayollarının uzunluğu 35 bin kilometreyi, demiryolları ağı 7 bin kilometreyi aştı. İlkokul sayısı 4.000'den 40 bine, fakülte ve yüksek okul sayısı 9'dan 170 dolaylarına yükseldi.

Bütün bu gelişmeler, izlenen kapitalist kalkınma modelinin gerektirdiği ve zorladığı gelişmelerdir. Ve Cumhuriyet'in kurulması öncesinde Kurtuluş Savaşına bütün gücüyle katılan Türkiye işçi sınıfı, Cumhuriyet kurulduktan sonra ekonomik büyümenin gerçekleşmesinde de öbür emekçi kesimlerle birlikte bütün yükü omuzlarında taşımıştır.

«YARIN CUMHURİYET'İ İLÂN EDİYORUZ»

Mustafa Kemal'in 55 yıl önce, 28 Ekim 1923 akşamı, «Yarın Cumhuriyet'i ilân ediyoruz» dediğinde Türkiye'nin yazgısını değiştiren yolda önemli adımlar atılmıştı.

Cumhuriyet Türkiye'si öncesinde çöküntü durumuna gelmiş bir Osmanlı İmparatorluğu vardı. 1914'de başlayan Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşında Alman emperyalizminin yanında saf tutan Osmanlı Devleti, savaş sonrasında topraklarının yağmalanması durumuyla karşılaştı.

Emperyalist batı, bir yandan Osmanlı Devleti'ne karşı bağımsızlık savaşı veren Yunan, Mısır, Yugoslav, Bulgar, Romen, Arap halklarının mücadelesini desteklerken bir yandan da Osmanlı Devleti'nin yönetiminden çıkacak bölgeleri kendi denetimi altına alma girişimlerinde bulunuyordu. Emperyalist batılı devletler Çarlık Rusyası üzerindeki hesaplarının, Ekim Devrimi ile boşa çıkmasından sonra, Anadolu'dan da eli boş dönmek zorunda kaldılar. Türkiye halkı, Mustafa Kemal'in önderliği ile emperyalizme karşı ilk Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı verdi. Genç Türkiye proletaryası tulumunu çıkarıp cepheye koştu. Kırsal kesimin emekçileri ordunun dayandığı en büyük gücü oluşturuyordu. Yurtsever aydınlar da bu savaşta emekçilerin safında kavgaya girdiler. Anadolu halkının büyük bir özveri ile emperyalizmin desteğindeki Yunan kuvvetlerine karşı direnmesi, başlangıçta Yunanlıları destekleyen İngiliz emperyalizminin politikasını da etkiledi. Türkiye üzerine kurulan planlar değiştirildi.

Dünya'nın ilk işçi devletinden aldığı maddi ve askeri yardımlarla Kurtuluş Savaşı'nı daha geniş olanaklarla yürüten Anadolu halkı, Mustafa Kemal önderliğinde, Misak-ı Milli sınırları içinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti ile yeni bir dönemin başlangıcına geldi. Bu, işçi sınıfı için mücadele dolu, zorlu bir 55 yıllık dönemin başlangıcı idi.

ayın olayları

DİSK

T.GIDA-İŞ GENEL KURULU YAPILDI



Türkiye Gıda-İş Sendikası 24. Olağan Genel Kurulu 16-17 Ekim günleri İstanbul Park Oteli'nde yapıldı. DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK Genel Kurulda yaptığı konuşmada özellikle tırmandırılan terör ve ulusal bağımsızlık konularını ele alarak özetle şunları söylemiştir: «DİSK, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın çıkarlarını korumada büyük bir sorumlulukla hareket etmiştir. Bu sorumluluk ve DİSK güvencesi, bugün de artarak devam etmektedir. DİSK'in örgütsel nicel gücü büyürken, siyasal ve sosyal etkisi de genişlemektedir. Bu nedenle, mücadelemize ışık tutan Genel Kurul kararlarının uygulanması için, büyük bir titizlilik göstermekteyiz. NATO, CENTO, AET, IMF gibi kuruluşlarla olan ilişkilere karşı duyarlılığımızı koruyoruz. Üslerin açılması konusunda, ulusal bağımsızlığımızın gerektirdiği bir tavrı aldık. Ancak, uzun süredir kesintisiz tırmanış içinde olan faşist terörün, faşist darbe söylentilerinin, üslerin yeniden açılma kararı ile eş zamanlı olması, ulusal bağımsızlığımızı tehlikeye sokan üsler konusundaki mücadeleyi bugün ikincil duruma düşürmüştür. DİSK, ulusal bağımsızlık için mücadelesinde kararlıdır. İçinde yaşadığımız bu koşullarda öylesine bir gelişme olmuştur ki, anti-faşist mücadelemiz, ulusal bağımsızlığı sağlamaya yönelik, anti-emperyalist mü-

cadelemizi de perçinleyerek, gerçek anlamda bütünleşmiştir. Bu nedenle faşizme karşı mücadele ederken, ulusal bağımsızlığımızı engelleyen bütün güçlere karşı mücadele ettiğimizi de bilmek zorundayız.»

FAŞİST TIRMANIŞ

Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal NEBİOĞLU da Genel Kurulu açarken yaptığı konuşmada dünyada ve Türkiye'de durumu değerlendirmiş, faşizmin tırmanışıyla ilgili olarak şunları söylemiştir: «MC Hükümetleri döneminde başlayan ve şiddetini gittikçe artıran faşist baskı ve terör; ekonomik baskı yanında, halkımızın üzerinde korku yaratarak dikta ortamını oluşturma mücadelesi vermektedir. Gençlere, emekçilere, sıradan vatandaşlara karşı, programlı olduğu gittikçe kesinlik kazanan toplu cinayetler düzenlenmektedir. Halkı, giderek kurum ve demokratik örgütleri çaresizlik içine iterek amacına ulaşmak isteyen faşist örgütlerin eylemleri tırmanarak devam etmektedir. Hükümetin, devlet içine MC dönemlerinde yerleştrilen faşist örgüt ve kuruluşlar tarafından yönlendirilen kişileri henüz ayıklayamamış olması bu tırmanışa son günlere kadar olanak vermiş görünmektedir.»

ULUSLARARASI BİRLİK

Ayrıca Gıda-İş 24. Genel Kuruluna katılarak bir konuşma yapan Uluslararası Sendikalar Birliği Temsilcisi Saşo Ivnov Jivkov, «Bütün dünya işçilerinin çıkar ve amaçları hep birdir. Ve işte bu çıkar ve amaçlarda birlik, emekçilerin uluslararası sendikacılıkta genel hareketini oluşturur. Şu bir gerçektir ki, birlik ve birlikte hareket, yalnız ulusal işletmeler düzeyinde değil, aynı zamanda bölgesel ve uluslararası ölçülerde de gereklidir. Uluslararası Sendikalar Birliği, emekçilerin haklarını savunma ve sorunlarını çözümlemede Gıda Sanayii işçilerini diğer uluslararası, bölgesel ve ulusal sendikaları konfederasyonlarına yardım etmeye daima hazır olduğunu bildirmiştir,» demiştir.

SEÇİM SONUÇLARI

Gıda - İş Genel Kurulu yapılan seçimlerle sona ermiştir. Seçim sonuçlarına göre, **Genel Yönetim Kurulu** üyeliklerini, **Demirhan Tuncay, Sabit Aydoğmuş, Saim Etem, Mehmet Mıhlacı, Bekir Eken, Hamdullah Güzel, Sadullah Kaplan, Esat Timur, Hasan Mutlu, Orhan Vecdi Topuz, Fehmi Özkıran, Bekir Ceylan, Mehmet Kızılgöz, Yusuf Çelik, Hüseyin Kocabaş, Adnan Suta, Müzehher Çalışkan, İbrahim Akfırat, Vehbi Komaç, Mahmut Dit, Avni Demir, Eşref Ramoğlu, Kemal Kafkaslı, Alaattin Mutlu, Cemal Saydık, Mehmet Güler, İsmail Karataş, Hasan Gazi Işık, Halis Timur, Tekin Yıldırım, Ercüment Atasoy, İsmail Arık, Nurettin Karakaya, Teoman Özsakar, İsmet Aktaş** kazanmışlardır.

Genel Denetim Kuruluna, M. Zafer Kalaycı, Üzeyir Özkan, Yılmaz Küçük seçilmişlerdir. **Gıda - İş'in DİSK delegasyonu** ise aşağıdaki biçimde oluşmuştur :

Demirhan Tuncay, Sait Etem, Sait Aydoğmuş, Mehmet Mıhlacı, Sadullah Kaplan, Avni Demir, Yusuf Sinai, Tamer Uyrun, Hamdullah Güzel, Fevzullah Erdal, Mustafa Ozan, Yaşar Karahan, Yusuf Çelik, Hayrullah Yıldırım, Sabri Arıkan, Dursun Bal, Kasım Çetinkaya, Ahmet Turan, Şinasi Saraç, Elif Karadeniz, Kıymet Çetinkaya, Nurettin Şahin, Mehmet Yerlikaya, Abbas Saydık, Hamit Akyıldırım, Hurşit Sade, Nuri Kendirci, İhsan İbiş, Muradiye Ata, Osman Bilgi.

KAPİTALİST ÜLKELERDE TOPLU İŞTEN ÇIKARMALAR KARŞISINDA PROTESTOLAR ARTIYOR

Gelişmiş kapitalist ülkelerde, birçok ağır sanayi kolunda, üretim kapasitesinin düşürülmesi sonucu toplu işten çıkarmalar yoğunlaşmakta, buna karşılık işçilerin protesto eylemleri de artmaktadır.



Üretim kapasitelerinin düşürülmesi sonucu, kârlarından olmak istemeyen kapitalistler, çözümü çoğunlukla işçileri kapı dışarı etmekte görüyorlar. Binlerce işçinin topluca işten çıkarılması ise geniş çapta eylemlere neden oluyor. Kapitalist dünyadan bu konuda son gelen haberleri veriyoruz:

Fransa'da, Marsilya kentinde, La Ciotat tersanelerindeki işten çıkarma oiayını 3.000 işçi topluca grev yaparak protesto ettiler. Toulon'da gemi endüstrisindeki işten çıkarmaları bir yürüyüşle kınayan işçilerin sayısı ise 12.000'i aşkındı. Yürüyüşü düzenleyen tersane işçilerinden başka, yöredeki elektrik, demiryolu ve maden işçileri de eyleme katıldılar.

Federal Almanya'nın Saar bölgesinde 9.000 işçinin işlerine son verilmesi kararlıştırıldı. Sermaye çevrelerinin bu kararına, daha önce binlerce işçinin işten çıkarılması sırasında olduğu gibi, yine hükümet destek oldu. Öte

yandan Federal Almanya'da Schwandorf'da yapılan bir toplantıda 2.000 demir çelik ve maden işçisi iş güvencesi istediler.

Kanada'da INCO Madencilik İşletmesinde çalışan 11.700 işçi greve giderek toplu işten çıkarmaları protesto ettiler.

Belçika'da 5.000 petro-kimya işçisi, bir rafinerinin kapatılması sonucu işsiz kalan 450 işçinin işe kavuşturulması amacıyla greve gittiler.

Norveç'te yayınlanan Dagladet gazetesi, İsveç, Norveç ve Danimarka'da 170.000'i aşkın işsiz bulunduğunu bildiriyor.



BAYSEN : YETKİ - SÖZLEŞME...

Bayındırlık Bakanlığı ile 3000 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi 12.10.1978'de imzalandı. YSE Genel Müdürlüğü Diyarbakır 12. Bölge Müdürlüğü ile 800 işçi adına sözleşme görüşmeleri sürüyor. Beşyüzün üzerinde işçi çalıştıran, yapımı 10 yıl sürecek Emek İnşaat firmasının TBMM Ek İnşaatı'nda ve gene aynı firmanın Emekli Sandığı Büro ve Garaj İnşaatı'nda yetki alındı. Adana'da 1000 işçinin çalıştığı Kadirbeyoğlu İnşaat ve İzmit Belediye İçme Sularına ait 2 işyeri BAYSEN'in yetki aldığı işyerleri arasında. İzmit'de Yeni - İş Şirketi ile toplu iş sözleşmesi imzalandı.



FİLİSTİN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ «ÜÇLÜ ZİRVE» YE KARŞI GENEL GREV UYGULADI

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın, Filistin ve Arap halklarının çıkarlarını ayaklar altına alarak, ABD Devlet Başkanı Carter'in denetimi altında İsrail'le vardığı anlaşmayı protesto için Filistin Kurtuluş Örgütü genel grev çağrısı yapmıştır. Lübnan'da ve İşgal altındaki Batı Ürdün'de genel greve giden binlerce işçi Camp David zirvesini kınamışlardır. FKÖ Merkez Komitesi'nin çağrısına İslâm Birliği de katılmıştır. Genel grev sırasında özellikle İsrail işgali altındaki Batı Ürdün'de günlük yaşamın büyük ölçüde sekteye uğradığı bildirilmiştir.



BASIN - İŞ : UYUŞMAZLIK, GREV...

Adana Kemal Matbaası'nda ve Özyürek Basımevi'nde uyuşmazlık devam ediyor. Arif Hastürk Matbaası'nda ise grev kararı alındı. Uzun süreden beri toplu sözleşme görüşmeleri devam eden Ankara Elektrik Etüd Basımevi'nde 18 işçi, greve gitti.
Enerji Bakanlığı'na bağlı işyerinde işçiler üzerinde yoğun baskı ve terör uygulanmış, toplu sözleşme görüşmeleri süresinde Genel Müdür Mahmut Yetkiner işçilerin istemlerine olumlu yanıtlar vermeyerek grevi kaçınılmaz duruma getirmiştir.

SOSYAL DEMOKRAT HÜKÜMET ÜCRET VE FİATLARI DONDURDU

Norveç Hükümeti Başbakanı Odvar NORDLI, bütün toplu sözleşme görüşmelerinin durdurulduğunu ve 15 aylık bir süre için ücret ve fiyatların dondurulduğunu açıklamıştır. Norveç Başbakanının bu açıklaması, bütün kapitalist ülkeleri etkisi altına alan ekonomik bunalımın derinleşmesine yeni bir kanıt olarak gösterilmektedir.

Hükümet ayrıca, işverenler ve ücretlilerle daha önceden yaptığı bir anlaşma yoluyla 1979 yılında yürürlüğe girecek olan ücret artışlarını da durdurmuştur. Başbakan Nordli, bu sert

önlemlerin, işsizliğin hızla artmasını önlemek ve 1979 tüketim düzeyini bu yılın düzeyinde tutabilmek için alındığını açıklamıştır. Toplu sözleşme görüşmelerinin askıya alınması, işçi partisi'nin iktidara gelirken «ücretlerin sürekli artacağı» yolunda verdiği vaadlere de ters düşmektedir.



BANK - SEN : İŞÇİYİZ GÜÇLÜYÜZ

Ticaret Borsası'nın Canlı Hayvan İşyerinde çalışan 40 işçi 1 ayı aşkın zamandır grev sürdürüyor. Burjuvazinin çalışanlar arasındaki birliği bozmak için oynadığı oyunlar, İstanbul Sanayi Odasında çalışanların kararlı direnişlerinden sonra bir kez de Canlı Hayvan Borsasında bozuldu. İşveren mahkemeye başvurarak çalışanların «memur» olduğunu öne sürdü. Böylece yıllardır sürdürülen bölüp parçalama yöntemini kullanarak, ekonomik mücadelede kararlı olan işçilerin istemlerini yasal dayanaklardan yoksun bırakmak istedi. Ama bu yol mahkemede sonuç vermedi. Bugüne kadar memur statüsünde çalıştırılan Canlı Hayvan Borsası çalışanları, işçilik statüsünü kazandıktan sonra ekonomik istemlerini de kazanmak için kararlı direnişlerini sürdürüyorlar

DSF TUTUKLANAN ÜRDÜNLÜ SENDİKACILARIN SALIVERİLMELERİNİ İSTEDİ

DSF, Ürdün'de, aralarında Banka İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Mohammed Abou Shamaa'nın da bulunduğu bir çok sendikacının toplu olarak tutuklanmasını protesto ederek, Ürdün Hükümet yetkililerinden tutuklanan sendikacıların salıverilmelerini istemiştir. DSF ayrıca, dünyadaki tüm sendikal örgütleri «Ürdün»de tutuklanan sendikacıların serbest bırakılmalarını, sendikal hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesini» istemeye çağırmıştır.



DEVRİMCİ YAPI-İŞ : GREV, DİRENİŞ...

İstanbul Merkez Şubesi'ni oluşturma çalışmaları hızlandırılmıştır. Gaziantep Küçük Sanayi Sitesi'nde 120 işçi adına 8.8.1978'de grev kararı alınmıştır. Artur Şirketi'ndeki uyuşmazlık ve Gaziantep Şehir Su Şebekesinde de direniş devam etmektedir. Gaziantep KISKA'da protokol görüşmeleri başlamıştır.

AMERİKALI SENDİKACI STEPP : «İŞSİZLİK 37 BİN KİŞİNİN ÖLÜMÜNE YOL AÇTI»

Otomobil İşçileri Sendikası Genel Başkan Vekili Marc Stepp, Amerikan Kongresinde yaptığı bir konuşmada «Son 6 yıl içinde işsizlik oranının % 1 artması ABD'de 37 bin kişinin ölümüne yol açmıştır. Bu yüzden, işsizliğin, en önemli meslek hastalığı olduğunu söyleyebiliriz» demiştir. Marc Stepp, ayrıca fabrika kapanması sonucu işten çıkarılma gibi bir haksızlığı önlemek amacıyla yasal düzenlemeye gidilmesini de istemiştir. Marc Stepp, açıkladığı ölüm sayısının Kongre Araştırma Servisi tarafından yapılan bir çalışmaya dayandığını, bu sayıya, kalp hastalıkları sonucu 20,240 ölüm olayını, 920 intiharı, 648 cinayeti, 493 siroz sonucu ölümü, 4.227 akıl hastalığı ve 3.340 tutuklama olayını eklemek gerektiğini belirtmiştir.

ABD'DE ÜCRETLER DONDURULUYOR

Amerika'da son zamanlarda sendikaların etkinliklerinin artması karşısında işçiler üzerine uygulanan baskı yoğunlaşmıştır. Tekellerin baskısı sonunda, yeni bir sendikal düzenlemeyi öngören yasa tasarısı Kongrede reddedilmiştir. Enflasyonun yıllık oranının % 10.7'yi bulmuş olmasına karşın, ücret artışlarının % 5.5 olarak sınırlandırılmasının, işçilerin yanısıra yer yer memurların da tepkilerine yol açtığı bildirilmektedir.



DEVRİMCİ TOPRAK - İŞ : 40 SAATLİK İŞ HAFTASI

Toplam 3700 işçi adına 2.10.1978'de toplu sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme ile tarım işkolunda ilk kez haftada toplam 5 gün ve toplam 40 saat çalışma istemi

gerçekleştirilmiştir. Böylece DİSK'in ilkeleri açısından da önemli bir gelişme sağlanmıştır. Tohum Islah A. Ş. Genel Müdürlüğü'ne bağlı 5 işyerinde ve MEYSEB Genel Müdürlüğü'ne bağlı 5 işyerinde sözleşmeler imzalanmış. Tarım Bakanlığı'na bağlı Veteriner Genel Müdürlüğü'nün 6 işyerinde ise yetki ve prosedür aşamasına varılmıştır.

SENDİKALAR HÜKÜMETİN EKONOMİK KALKINMA PROJESİNE KARŞI ÇIKIYOR

Hükümetin, son zamanlarda Hollanda'nın ekonomik ve sosyal durumuna ilişkin aldığı önlemler hoşnutsuzluk yaratmaktadır. Gelişmelere göre, yakın bir gelecekte, bütçe açığı, gayri safi ulusal gelirin % 6'sına varacaktır ki bu durum 1940'lardan bu yana bir rekor sayılmaktadır. 1978 Haziran'ında 187 bin işsizin olduğu ülkede, işsizlik, çalışan nüfusun % 4'üne yükselmiş olacaktır. Bu durum karşısında, Hristiyan Demokrat Başbakan Van AGT, ekonomik kalkınmada ilk girişim olarak Horizon 81 adlı programı onaylamıştır. 1979 yılı bütçesinin temeli olan bu program, özel sermayeyi geliştirmeyi ve yeni yatırımlar için işyerleri randımanının artırılmasını amaçlamaktadır.

Sosyalist ve Hristiyan Demokrat sendikalar, Horizon 81 programı adıyla belirtilen, Hükümetin ekonomi politikasına karşı olduklarını açıklamışlardır.



DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ: TÜRK-İŞ'TEN, DİSK'E

Edirne Sosyal Sirgortalar Hastanesi'nde ve Ankara Özel Trafik Hastanesi'nde uyuşmazlık sürüyor.

İstanbul'da Amiral Bristol (Amerikan) Hastanesi işçileri Türk - İş'e bağlı Sağlık - İş'ten istifa ederek Devrimci Sağlık-İş saflarına katılmışlardır. Böylece Sağlık - İş'in işyerinde sürdürdüğü 15 yıllık yetkisi sona ermiştir. Devrimci Sağlık - İş Genel Başkanı Mehmet Çelikel yaptığı açıklamada «Zamların birbirini kovaladığı, geçim sıkıntısının alabildiğine arttığı günümüzde insanca yaşamanın yolu sarı sendikaların sömürü ve ihanet çemberini kırmaktır. Amerikan Amiral Bristol Hastanesi işçileri, sendikaca satılmamak, sendikal güvence altında olabilmek için toplu olarak sarı Türk - İş'e bağlı Sağlık - İş'ten istifa etmişler, DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık - İş'e katılmışlardır.» demiştir.



TÜMKA-İŞ : UYUŞMAZLIK, DİRENİŞ...

Akfan Makina Kimya Sanayi ile Yakasan'da uyuşmazlıklar, Pres Karton'da ise direniş sürüyor.



GÜNEY AMERİKA'DA FAŞİST TERÖR

Birleşmiş Milletler kaynaklarına göre 1960-75 yılları arasında işsiz sayısının 67 milyondan 97 milyona ulaştığı Güney Amerika'da işçi emekçi ve aydınlar üzerinde yoğun faşist terör sürüyor. Şili'den başka Arjantin ve

Brezilya'dan da aynı doğrultuda haberler geliyor. Arjantin'de Buenos Aires yakınındaki San Fernando'da 30 sendikacının tutuklandığı bildiriliyor. İktidarı elinde tutan cunta, sendikacıları, yasaklanmış olan bu tür siyasal ve sendikal toplantılara ilişkin yasağı çiğnemekle suçluyor.

Brezilya'da yayınlanan «İsto e» gazetesi Brezilya'da politik nedenlerle «kaybolan» 47 kişinin listesini veriyor. Listede Brezilya Komünist Partisi üyeleri, gazeteciler, öğretim üyeleri ve eski parlamenterlerin isimlerine yer verilmiş. Aynı gazetede 1966-73 yılları arasında 81 siyasal tutuklunun hayatını kaybettiği de belirtiliyor.



MADEN

SENDİKAMIZ GENEL MERKEZİ FAŞİSTLERCE BOMBALANDI...

YİNE DİMDİK AYAKTAYIZ MÜCADELEMİZ SÜRECEKTİR..

DEV-MADEN-SEN : FAŞİST SALDIRI

Sendika Genel Merkezi 1.10.1978 Cuma gecesi saat 22.30'da faşistler tarafından bombalanmıştır. Olay üzerine işçiler, mücadelelerinin, faşist baskı ve terörle durdurulamayacağını söylemişlerdir.

Öte yandan Dev - Maden - Sen'in MTA'da 8000 işçi adına sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmeleri, ileri haklar elde edilerek sona erdirilmiştir. Etibank'ın Banaz ve Beyşehir işyerlerinde ise görüşmeler devam ediyor.

160 işçinin 21.7.1978'den bu yana Kronit Madencilik Ltd. Şti'de sürdürdüğü 50 işçinin ise 15.8.1978'de Etaş - Bayındır'da başlayan direnişleri sona ermiştir. Aşkale Kob Krom'da direniş başlamıştır.



NİKARAGUA İŞÇİ VE EMEKÇİLERİYLE DAYANIŞMA KAMPANYASI

Uzun yıllardır faşizmle mücadele eden Nikaragua halkına karşı girişilen kanlı terörü protesto sesleri bütün dünyada yükselmektedir.

Dünya Sendikalar Federasyonu Genel Sekreteri Enrique Pastorino, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'a ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bölümü'ne başvurarak Nikaragua'da süregelen katliamların önlenmesi; bu ülke halkına ve işçilerine özgürlük tanınması ve insanca bir yaşamın sağlanması için ellerindeki olanakları harekete geçirmelerini istemiştir.

DSF, aynı zamanda, Nikaragua işçilerine ve sendikalarına, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasını belirten bir mesaj yollamıştır. Mesajda «DSF, birçok uluslararası kuruluş nezdinde girişimlerde bulunmuş, kendisine bağlı örgütleri ve dost örgütleri kahraman Nikaragua halkı ile dayanışmaya çağırmıştır.» denilmektedir.

Venezüela'da geniş halk kitleleri Nikaragua halkı ile dayanışma içinde olduklarını belirtmişlerdir. Venezüela İşçileri Konfederasyonu kendisine üye petrol, ulaştırma ve liman işçilerini direnişe geçirerek Nikaragua'ya karşı boykot uygulamaya başlamıştır. Üniversite Merkezi'nde büyük bir dayanışma gösterisi yapılmış, Nikaragua Halkı ile Dayanışma Komitesi, işçi ve öğrencilerin Nikaragua halkının mücadelesine yardım etme isteklerini belirtmiştir.

Panama'daki Nikaragua Halkı ile Dayanışma Komitesi, kan bağışı, yiyecek ve giyecek yardımlarının Kızıl Haç aracılığıyla Nikaragua'ya ulaştırılmasını istemiştir. Başkentte, Somoza'ya yardım eden El Salvador ve Guatemala elçilikleri önünde Nikaragua ve Costa Rica halkı ile dayanışma gösterileri düzenlenmiştir.

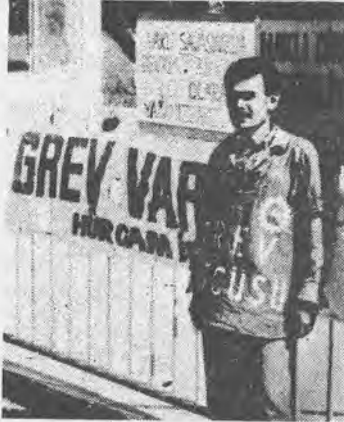
Küba Hükümeti ve çeşitli örgütler Nikaragua halkının mücadelesi ile dayanışma içinde olduklarını belirtmişler, Somoza rejiminin kardeş katliamını kınamışlardır. Yapılan açıklamalarda, İsrail'in Somoza'ya silah sağladığı, Kuzey Amerikalı ve Şili'li silah satıcılarının şu sıralarda Nikaragua'da oldukları belirtilmiştir.

Costa Rica'da Nikaragua Elçiliği önünde gösteriler düzenlenmiştir. Hükümet, Nikaragua'nın sınırlarının ihlali konusunu Birleşmiş Milletlere götüreceğini açıklamıştır.

Meksika Kongresi, Nikaragua halkı ile dayanışma içinde olduğunu ve Somoza diktasını tanımadığını açıklamıştır.

New York'da kurulan dayanışma komitesi ve Kuzey Amerikalı Hukukçular Derneği, El Salvador ve Guatemala askerlerinin müdahalesini kınamışlardır. Hukukçular Derneği, yayınladığı bir bildiri ile Nikaragua'da

ABD'nin müdahalesinin engellenmesini istemiştir. Senato Dış İlişkiler Komisyonu üyesi Frank Churh da, Somoza'ya yapılan bütün yardımların durdurulmasını ve Somoza'nın istifasının istenmesini savunmuştur.



HÜRCAM-İŞ : YAMANLAR'DA GREV

Antalya'da cam işkolunda 45 işçinin çalıştığı Yamanlar işyerinde işçi sınıfı arasındaki dayanışmanın en sıcak örnekleri oluşmuştur. Hafta tatili ücreti alamayan, iş güvencesi olmayan ve kurulduğundan beri 3000'i aşkın işçinin girip çıktığı işyerinde işçiler DİSK Hürcam - İş'e üye olmuşlardır. Bu gerçeği kabullenemeyen işveren faşistleri işçi olarak almış ve grev oylaması istemiştir. Ancak işçiler faşistlerin grev kırıcılığını «greve evet» oylarıyla bozmuşlar ve toplu sözleşme görüşmelerinin Hürcam - İş Sendikasınca sürdürülmesini sağlamışlardır. Bu arada 15 işçi işten atılmış ve toplu pazarlıkta da günlük 16 lira gibi gülünç bir zam teklif edilmiştir. Sendika, işverenin olumsuz tavrına karşı Antalya'daki bütün DİSK üyesi sendika şubeleriyle bir toplantı yaptıktan sonra Yamanlar'da grev kararı almıştır.



15 TUNUS'LU SENDİKACI TUTUKLANDI

Bir süre önce Tunus'da binlerce işçinin katılmasıyla gerçekleştirilen genel grevden sonra, gözaltına alınan sendikacılardan onbeşi on yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Tunus Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin, devletin iç güvenliğine karşı komplo suçu işledikleri gerekçesiyle tutuklama kararı verdiği sendikacılar arasında Tunus Genel İşçi Birliği eski Genel Sekreteri Habir Aşur da bulunmaktadır.

DSF, geçtiğimiz Ağustos ayında, «Tunus'lu sendikacıların hayatlarını kurtarın ve serbest bırakılmalarını, sendikal sorunlukların geri verilmesini sağlayın» sloganlarıyla tüm sendikal örgütleri ortak mücadeleye çağırmıştı. DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR da bu çağrıyı uygun bularak Tunus Devlet Başkanı Habip Burgiba'ya çektiği telgrafta, DİSK'in bu dayanışmaya katıldığını belirtmiş, tutuklu sendikacıların salıverilmelerini talep etmişti.



LİMTER-İŞ : UYUŞMAZLIK, SALDIRI...

Marmara Tersanesi ve Atılım Tersanesi'nde uyuşmazlık sürmektedir. Proteksan işyerinde ise sözleşme görüşmeleri başlamıştır.
Öte yandan Limter - İş'in gelişmesini durdurma umuduyla Dok Gemi - İş'li faşistler Limter - İş İzmit Bölge temsilcisine saldırmışlardır.



KERAMİK-İŞ : YENİ ŞUBELER...

Adana, Eskişehir, Mersin ve Konya Ereğlisi Şubeleri kurulmuştur. Kilsan Tuğla Fabrikasında 200 işçinin iki ay önce başlattıkları grev sürmektedir. Kars Çimento Fabrikasında 220 işçi Keramik İş'e geçmiştir. Örgütlenme çalışmaları Kars Tuğla'da başarıyla devam ediyor. Söğüt Seramik, Mikrosan ve Özgür Tuğla'da yetki alınmış. Eti Tuğla ve Bulancak Tuğla Fabrikalarında uyuşmazlık zaptı tutulmuştur.



GENEL-İŞ : GREV, EĞİTİM...

Gelibolu, Isparta, Elbistan, Menemen Belediyelerinde toplam 565 işçinin grevi devam etmektedir. Kilimli, Erselek, Gebze, Gölbaşı, Akşehir ve Kırı Belediyelerinde ise toplu sözleşme imzalanmıştır. 8 Belediyede uyuşmazlık devam ederken 17 Belediye'de daha grev kararı alınmıştır.
2. (İstanbul) Merkez Şube ile Çorum, Kütahya ve İzmir 4. Şube Genel Kurulları yapılmış, Muğla Şubesi kurulmuştur. Ören Eğitim Tesislerinde, çeşitli kademeden yönetici 150 kişinin katıldığı «Sınıf ve Kitle Sendikacılığı» konulu eğitim semineri tamamlandı.



LASTİK-İŞ : YENİ ÖRGÜTLENMELER

Kayseri Ar Plastik grevi devam etmektedir. Bufalo Düğme'de uyuşmazlık giderilmiş, Özen - İş, Plastik, Dersentaş Deri ve Kundura Sanayi, Mata Kauçuk, Untel Kablo, Titbaş ve Aküma Akü'de örgütlenmeler tamamlanmıştır. 9 işyerinde sözleşmeler feshedilmiş, yeni sözleşme için yasal çalışma sürdürülmektedir. Konveyor Kauçuk, Aküma Akü ve Meta Kauçuk işyerlerinde sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.



MADEN - İŞ : ÖRGÜTLENME BÜYÜYOR

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Ders Aletleri Yapım Merkezinde Maden - İş çoğunluk Sendikası durumuna geldi. 600 işçinin tümüne yakını Maden - İş'e geçtiler. Ankara'da Line - Bouler ve Hasanoğlan Çelik Eşya Atölyesinde çalışan 300 işçi Maden - İş'de örgütlenmiştir. Hema Dişli Sanayii ve Üstün Çelik'te yetki alınmıştır. Yıldırım Makina'da ve 4500 işçinin çalıştığı Orman Tamirhanelerinin tümünde örgütlenme çalışmaları başarıyla yürütülmektedir. Zirai Donatım işyerlerinde de örgütlenme çalışmaları sürdürülmektedir. Antalya'da kurulu ve Etibank'a bağlı Ferro Krom Tesislerinde süren toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlanmıştır.



OLEYİS : 2 YILDIR DİRENİŞ...

13 Mart'ta Beyti Restaurant'da ve 8 Haziran'da Göztepe İskele Gazinosu'nda başlayan grevler devam etmektedir. 600 işçinin Eylül ayında başlattıkları Sheraton direnişi devam ediyor. Varan Turizmin 65 işçisinin direnişleri ise 2. yılında. Anka Oteli, Ataköy Turistik Tesisleri, Yeni Güneş Gazinosu ve Viyana Restaurant'da grev kararı alınmıştır. Usta ve Özgür Oteli ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile Ömür Oteli'nde uyuşmazlıklar sürmektedir.



TEKGES-İŞ : YENİ YETKİLER

Tekges - İş, TEK içindeki 4300 işçiyi kapsayan 57 işyerinde yetki almıştır. TEK ile yapılan sözleşmede Eylül'den başlayarak zamlı maaş alınması sağlanmıştır. Bakırköy Elektrik Birliği, Mahmutbey Su Birliği, Üsküdar Köy Elektrik Birliği ve Beykoz Elektrik Birliğinde sözleşme imzalanmış, 1500 işçinin çalıştığı Osmaniye Doğuş Şirketinde örgütlenme çalışmaları tamamlanmak üzere.



SOSYAL-İŞ : TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ

Antalya Ant Birlik işyerinde çalışan 600 işçi Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş'den istifa ederek Sosyal-İş'e geçmişlerdir. Yetki işlemlerinin tamamlandığı Ant Birlik'de toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başlamak üzeredir. Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ve bağlı işyerlerinde 4. dönem toplu iş sözleşmesi taslak hazırlık çalışmaları başlamıştır. Bu amaçla, SSK'ya bağlı 100 işyerinde, geçmiş toplu sözleşmeden gelen bir hakdan yararlanan işçiler, toplu sözleşme tesbit ve eleştiri çalışmaları yapmaktadırlar. Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin somutlandığı bu çalışmalar Eylül ayından bu yana sürüdürülüyor.



TEKSTİL : YENİ KATILIMLAR...

Antep'te kurulu Bağımsız Güneydoğu Tekstil Sendikası Genel Kurul kararıyla Tekstil'e katılmıştır. İşçilerin, MİSK'e bağlı Türk Mensucat - İş'ten istifa ederek Tekstil'e geçtikleri Pişkinler İplik Fabrikasında, bir grup işçinin işten atılmasından sonra başlattıkları direniş sürmektedir.

Teksif'e bağlı 260 kişilik Diyarbakır İplik Fabrikası ile 520 işçinin çalıştığı Sümerbank Şayak Fabrikasında örgütlenme çalışmaları sürdürülmektedir. Çukobirlik İplik Tesislerinde, sözleşmenin bitimine 6 ay kala yapılan bir protokolle, MİSK'e bağlı Türk Mensucat - İş'in yaptığı sözleşmedeki hakların çok ilerisinde yeni haklar kazanılmıştır. Destaş Dokuma Sanayi, Konfor Yatak Fabrikası, Gençler Giyim Sanayi ve Samek Örme Sanayi'nde grevler sürüyor.

TÜRKİYE
PETROL ve KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ
SENDİKASI

T. PETROL, KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI : İŞÇİ, TEKNİK ELEMAN DAYANIŞMASI

800 işçinin Mersin Soda Fabrikasında 13 Temmuz'da başlattıkları grev devam ediyor. İşyerinde yönetici durumunda olan teknik elemanların da greve katılmaları, işçi - teknik eleman dayanışmasının yeni bir örneği olmuştur. İzmir Şubesine bağlı Aliağa Rafinerisi'nde, İzmir Şube Kongresi, faşistlerin her türlü girişimine karşın başarıyla sonuçlandırılmıştır. İstanbul Park Garajı'nda ve Sakarya'da 4 benzin istasyonundaki grevler; Birleşik Alman İlâç Sanayi ve Alpnar da ise uyuşmazlıklar devam etmektedir. Habaş Sınai Gazlar işyerinde ise grev kararı alınmıştır.



YERALTI MADEN-İŞ : GREV, YETKİ

Bilfer Madencilik'de grev Ekim 1977'den bu yana sürdürülüyor. Tok Madencilik'de ise grev kararı alınmıştır. Karar 110 işçiyi kapsamaktadır. TKİ - Doğu Linyit Müessesesi Aşkale ve Çayırlı işyerlerinde toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlanmıştır. Ergenekon Makina Ticaret A.Ş. Şırnak işyerinde ve TKİ - Orta Anadolu Linyitleri Müessesesinde yetki alınmıştır.



YENİ HABER-İŞ : GENEL KURUL YAPILDI

Yeni Haber - İş Genel Kurulu 16 Ekim'de yapılmıştır. Genel Kurul'da DSF'ye üye olma ve PTT ve TRT'de çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşması için mücadele kararı alınmıştır. Genel Kurul'da Eyyüp Sıhhatli Genel Başkanlığa, Ali Özdemir Genel Sekreterliğe, Rahmi Erol Mali Sekreterliğe, Muharrem İkitimur ise Eğitim ve Örgütlenme Sekreterliğine seçilmişlerdir.



274-275 SAYILI YASALARDA YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER TARTIŞILIYOR

DİSK, referandum ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, grev ve lokavt kanununda yapılacak değişiklikleri belirleyen yeni yasa tasarısı üzerinde bilimsel görüşleri saptamak için bir Sempozyum düzenlemeyi kararlaştırmıştır. Ankara'da, Kasım ayının ikinci yarısında düzenlenecek sempozyumda İstanbul, Ankara Üniversite ve Akademilerinde öğretim görevlisi bulunan değerli bilim adamları tebliğler sunacak, DİSK'in yönetim kademelerinde görevli sendikacılar da tebliğleri yorumlayacaklardır. Son gün de Sempozyum da görüşmeler üzerinde ortak tartışma düzenlenecek ve sonuçlara varılacaktır.

DİSK'in VI. Genel Kurulunda alınan kararlardan biri de Referandum'un hayata geçirilmesidir. Referandum, sendikaların toplu sözleşme yetkisi alması süresinde Bölge Çalışma Müdürlüklerinde, iş mahkemelerinde, hatta Yargıtay'da karşılaşılan çeşitli engelleri asgari düzeye indirecek bir ilkedir. Toplu sözleşme yapma isteme aşamasında hangi sendikanın yetkili olduğunun saptanmasında pek çok müşkülle karşılaşılmaktadır. Sahte üye giriş fişleri, sahte üyelikten ayrılma bildirimleri, Noterce onaylatılmış sahte istifa dilekçeleri bunların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Yetkisiz olduğu halde toplu sözleşme yetkisiyle donatılan sendikalara karşı işçilerin gösterdiği haklı tepkiler, doğru kararın verilmesini sağlamaya yetmemekte, bu nedenle sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

İşte DİSK tarafından bu gelişmeler gözlendiğinde, konunun bilimsel olarak yeniden gözler önüne serilmesi gereği kaçınılmaz bir görev olmaktadır. Bu nedenle DİSK, Ankara'da Kasım ayında bir Sempozyum düzenleyerek konuyu yeniden güncelleştirmeyi ve Çalışma Bakanlığının yeni tasarısının da değerlendirilmesini yapmayı zorunlu görmüştür.

DİSK, bazı İş Mahkemelerinin referanduma başvurma kararları almasını yeterli bulmamış, yetkili sendikanın saptanmasında toplu sözleşme için sendikanın başvurduğu tarihte işyerinde çalışan işçilerin gizli oyu ile ve oyların açık sayımı ile, ortaya çıkacak duruma göre yetkili sendikanın belli olmasının yasada belirlenmesini savunmuştur. Zira yargı organları, özellikle Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin verdiği kararlar, DİSK'in referandum ilkesinin yasada açıklığa kavuşturulmasını zorunlu kılmıştır. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 24 Aralık 1975'te verdiği Esas 1975/9-754 karar ve 1691 sayılı kararıyla bu konuda bir belirsizlik ortaya çıkmıştı. Karar özetle şöyle idi: «... Referandum usulünün kabulü doğrudan doğruya 274 sayılı kanunun 5/1 ve 6/1. maddelerine aykırı düşer.. 274 ve 275 sayılı yasalardaki konuyu ilgilendiren hükümler buyurucu nitelikte kurallardan olup tarafların iradesiyle bu kurallar bir tarafa itilerek referandum yoluna başvurulamaz.» Her ne kadar, bundan sonra DİSK'in uzun uğraşları, hukuksal ve eylemsel girişimleri bu anlayışın değişmesine yol açmışsa da, bunun olumlu bir sonucu ancak Ekim 1978 de alınabilmiştir. Nitekim Çalışma Bakanlığı 6 sayılı genelge ile «Durum saptaması»nı uygulamaya sokmuş, ancak konu yine itirazlara yol açmış ve Çalışma Bakanlığı genelgesine uyularak yapılan bir «Durum Saptaması» kararı Yargıtay'a götürülmüştür. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi bu kez Çalışma Bakanlığı genelgesini yasaya uygun bulmuştur. Mahkemeler de bu görüşü uygulamada gerçekleştirmişlerdir.

Ancak, Yargıtay'ın birbiriyle çelişen kararları karşısında yapılacak en önemli iş, toplu sözleşmeye yetkili sendikanın saptanmasında işçilerin gizli oyuna başvurmak, bu oyları açıklık içinde sayıp tutanağa geçirmek ve kendilerinin yararlanacakları ekonomik, sosyal ve kültürel haklar için işçilerin hangi sendikaya toplu sözleşme yapmakla görevlendirdiğini, hangi sendikaya yetki verdiğini belirlemelerini anlamak gerekli ve gerçekçi yol olacaktır.

İşte bu düşüncelerle DİSK, mevcut yasaların eleştirisini, uygulamalardaki aksaklıkları ve haksızlıkları, yeni yasa tasarısının bilimsel açıdan irdelenmesini, en gerçekçi çözüm yolunun bulunarak toplu iş sözleşmesi düzeninin yeniden düzenlenmesini amaçlamıştır. Ankara'da Kasım'da yapılacak Sempozyum, çalışma hayatının bu en önemli sorununa açıklık getirilmesini sağlayacaktır.

DİSK'E BAĞLI SENDİKALAR

1 — **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, 112/16
ANKARA

2 — **ASTER - İŞ** 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mah.
Eski Çiçekçi Sok. 5/7 Kat 2 İSTANBUL

3 — **BASIN - İŞ** 26 30 24 - 26 30 25
Divanyolu, Klod Farer Cad. No: 12/2
Cağaloğlu, İSTANBUL

4 — **BANK - SEN** 48 22 96 - 48 81 25
Vali Konağı Cad. Yapı ve Kredi Bankası
Emekli Sandığı Tesisleri Kat: 5, Dai. 3 - 4
Nişantaşı, İSTANBUL

5 — **BAYSEN** 29 09 34
Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/10
Yenişehir, ANKARA

6 — **DEV - MADEN - SEN** 29 39 40 - 29 47 92
Necatibey Cad. Sezenler Sokak
Lozan Apt. No: 2/9
Yenişehir, ANKARA

7 — **DEVRİMCİ SAĞLIK - İŞ**
İnebey Mah. Valide Camii Sok. 34/5
Aksaray, İSTANBUL

8 — **DEVRİMCİ TOPRAK - İŞ**
29 00 53 - 29 80 22
GMK Bulvarı 67/15 Yönak Ap. Kat. 5
Maltepe, ANKARA

9 — **DEVRİMCİ YAPI - İŞ** 75 14 31
Merter Gündoğdu Sokak No: 19/1
Bayrampaşa — İSTANBUL

10 — **FINDIK - İŞ** 19 50
Gazi Cad. 72 GİRESUN

11 — **GENEL - İŞ** 17 54 59 - 17 52 67
Süleyman Sırrı Sok. 2/4
Sıhhiye, ANKARA

12 — **GIDA - İŞ** 45 89 85
Refik Saydam Cad. 3/4
Tepebaşı, İSTANBUL

13 — **HÜR CAM - İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/4
Cağaloğlu, İSTANBUL

14 — **İLERİCİ DERİ - İŞ**
Ordu Cad. No: 300, Kat: 3
Aksaray, İSTANBUL

15 — **KERAMİK - İŞ** 26 49 28
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

16 — **LASTİK - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

17 — **LİMTER - İŞ**
Ordu Cad. No : 300/3
Aksaray, İSTANBUL

18 — **MADEN - İŞ** 60 23 54 - 55 - 56
Barbaros Bulvarı 58/2
Beşiktaş, İSTANBUL

19 — **OLEYİS** 18 25 27 - 25 54 19
Menekşe Sok. Muslu Apt. 28/14 - 15
Kızılay, ANKARA

20 — **SOSYAL - İŞ** 29 19 59 - 29 46 38
Necatibey Cd. Sezenler Sok., No: 2/14
Yenişehir, ANKARA

21 — **TÜRKİYE PETROL VE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI** 30 04 02 - 30 08 61
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 7/13
Yenişehir, ANKARA

22 — **T.İ.S.** 25 56 87 - 18 96 15
Tuna Cad. İnkilap Apt. 5/6 - 7
Yenişehir, ANKARA

23 — **TEKGES - İŞ** 25 31 93 - 18 89 99
İzmir Cad. Yaprak Apt. Kat: 6, No: 24/11
Kızılay, ANKARA

24 — **TEKSTİL** 26 85 90
Babıali Cad. Sıhhiye Apt. 19/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

25 — **TÜMKA - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

26 — **YENİ HABER - İŞ** 29 71 16 - 20 63 48
Mustafa Kemal Bulvarı
Tolluoğlu Apt. 71/1 - 2
Maltepe, ANKARA

27 — **YERALTI MADEN - İŞ** 29 66 92
Necatibey Cad. 22/21
Sıhhiye, ANKARA

